

ADEVĂRUL IN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT — EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 222
MIERCURI 10 OCTOMBRIE 1990

8 PAGINI 2 LEI

11 OCTOMBRIE 1944: O ZI PENTRU ISTORIE

BĂTĂLIA CLUJULUI

Urișă tragedie ce a sfișiat destinul poporului român, în cernita an 1940, a lăsat dure-roase și profunde urme în memoria locuitorilor multumindăreț vetro de cultură materială și spirituală de la poalele Peleacului.

„Noi am plecat, Ardealul din tine... Na-i vina noastră, noi vom reveni.”

Într-o asemenea versuri își cîntau și plîngeau ostașii români, la începutul unui septembrie îndoliat, jurămîntul de a se reînțoarce în Clujul din care, cu plumbul umilțatei în suflet, trebuiau să plece. Credincioși jurămîntului, ei s-au întors patru ani mai târziu, aducînd, pentru toată lumea, libertatea — făcînd nemuritoare ce animă destinul neamului românesc.

S-au întors, pornind să alungă vrăjmasul cotorpitor de la nord de Hrașov spre Baroț, Odorhei, Tîrgu Mureș și Reghin. S-au întors slăvind ofensiva horthysto-hitleristă în Podișul Tîrnavelor, ofensivă a cărei săgeată hidoasă viză linia Unirii celei Mari — Alba Iulia. Mulți dintr-o — mîi, zeci de mîi — și-au frînt destinul, aflîndu-și somnul de veci al eroilor la Oarba-de-Mureș, la Luduș sau la Vișșoara, dar mulți, cei mai mulți, și-au purtat cu dîreție pașii spre noi alinamente ale bravurii ostășești, în crîncena bătălie pentru eliberarea Ardealului cotorpit. Între lor stîtea cea gemesub robie țina Ardealului — Clujul —, iar ochii lor scruta în zarea apusului hotarului cel drept de la Carei.

Eliberarea deplină a teritoriului național răpîit prin ordosul Dictat de la Viena s-a realizat în perioada 9—25 octombrie 1944 printr-un ansamblu de acțiuni militare, manevre și activități pregătitoare care, în termeni ostășești, poartă numele de „Operațiunea Cluj”. La ea au luat parte A. (cu C. 2, 6 A., corpul de munte), D. 11 L., o grupare blindată, D. 18 L., D. 2 M., D. 1 C.V., Corpul aerian și altele forțe.

Declanșată în zorii zilei de 9 octombrie 1944, de pe alinamentul rîurilor Mureș și Arieș, pe un front de aproape 100 km, în condiții meteorologice deosebite de grele, ofensiva eliberatoare a Armatei Române a sputberat rapid iluziile dușmanului de a menține pozițiile pe care le ocupa și, în seara zilei de 10 octombrie, a bătut amenințător la porțile Clujului.

În dimineața zilei de 11 octombrie, trupele A. 4 românec, în cooperare cu forțe din C. 104 sovietic, relau ofensiva pentru eliberarea Clujului și pentru recuperarea apărării organizate de inamic pe pantelo de est ale dealurilor din stînga rîului Somșeu Mic. În concepția comandamentului român, eliberarea marelui oraș trebuia să fie rodul unei manevre dublu învîltoare, pe la est și vest, pentru a feri Clujul de distrugeri și a crușă populația de noi suferințe.

În materializarea acestei idei, ostășii D. 21 L. duc lupte grele în raionul localității Copacada, reușesc să alunge dușmanul cotorpitor, eliberează Jucu de Nișioce și cuceresc un cap de pod la vest de sat, interceptînd comunicația Cluj — Dej și respingînd furibundele contraatacuri cu tancuri și infanterie de-

clanșate de inamic. În aceeași zi, avangarda D. 9 L., puno stăpînică pe un cap de pod la vest de Apabida, pe dealul Feciuceniilor.

Sub acoperirea acestor îndrăznețe acțiuni, a întinericului și intemperilor, manevra principală de învîltoare este realizată prin surprindere de D. 18 L. (munte) care acționează pe direcția Aiton — Dezmir — Sinadoara — dealul Chînteniilor, în cooperare cu D. 2 M., ce acționa pe direcția Bălșoara — Săvârlita — Gîlău — dealul Suceagului. În aceste condiții, trupele horthyste, amenințate cu încercuțirea, abandonează în grabă Clujul, în speranța refacerii unui alianțament de apărare favorabil; în oraș pătrund, fără lupte, trupele D. 4 L. sovietice.

Din lungul șir al faptelor de armă și al eroilor ce au întemeiat această izbîndă, să ne amintim pilda de bravură a locotenentului Gheorghe Suruceanu, sublocotenentului Ion Vișșinescu, plutonierului tr. Alexandru Sitivaru, sergentului Dumitru Ioanescu, maiorului Dumitru Mihăilescu, căpitanului Gheorghe Șerban, caporalilor Nicolae Roman și Nicolae Oprea, a altor sute de eroi din D. 21 L.

Să ne amintim, de asemenea, de maiorul Emil Scridon, sergentul major Virgil Tarcă, sergentul Ion Lazăr Zăbălită, frunțașul Cornel Fleșeriu și mulți alții din D. 2 M. care, cu preții vieții, au deschis drumul eliberării spre Gîlău, pentru ca eternul Cluj să-și primească, o clipă mai devreme, libertatea.

Să ne amintim de toți cei și-au și neștiuți care, cu singele lor au fărîț libertatea noastră, a celor de atunci și de azi de pe aceste meleaguri, pentru că eliberarea străbunei cetăți a reprezentat cel mai important eveniment al luptelor de pe frontul din Transilvania din prima etapă a „Operațiunii Cluj”, eveniment care a accelerat ritmul ofensivei eliberatoare pe axul Cluj, Zalău, Carei, la capătul căruia, la 25 octombrie 1944, ultima brazdă a pămîntului transilvan respiră liberă.

Reflectînd tumultul acelor zile, presa vremii scria că toți cetățenii României au primit „cu inimile tresălțînd de bucurie” vestea mărețea a eliberării Clujului, datorată, în mod hotărîtor Armatei Române. „Deși de toatăcauna a fost considerat ca fiind centrul românilor ardeleni, — scria ziarul „Descătușarea” din 14 octombrie 1944 —, bandei, fasciste, în frunte cu Hitler și Musollini, au nesocotit acest adevăr firesc și au răpîit Clujul dîndu-l groșilor maghiari”. Dar ziua dreptei judecări venise și dreptatea și-a spus cuvîntul pentru toatăcauna. Sub loziturile necruțătoare ale Armatei Române, pîlonii odiosului Dictat se prăbușeau rînd pe rînd. Eliberarea Clujului reprezenta, în acest proces, un eveniment cu semnificație majoră pe care azi, după trecerea a 46 de ani, îl trăim cu aceeași dragă și sinceră prețuire.

Este acesta angajamentul solemn al Armatei Române, al tuturor ostașilor care, pe pămîntul sfînt al Transilvaniei, veghează ca, niciodată, nicio brazdă a vetrei strămoșești să nu mai poată fi cotorpîită.

Col. Constantin DEGEATU

LA NOI —

CA LA NIMENI (I)

Dictatura lui Ceaușescu a fost mai crîncină decît oricare alta în lumea contemporană. Pentru comparație se apela (și se apelează) la exemple din alte epoci sau spații geografice, locuite de popoare cu mentalități deosebite de cea europeană. Revoluția a fost singeroasă, cu mulți morți și răniți, cu distrugerii altă de mari făcut cu greu pot fi evaluate. Cum n-a fost în nici una dintre țările foste socialiste. Izbușirea oamenilor a fost mai mare decît oriunde. Pentru ca nu după foarte mult timp să apară sentimentul derutei și al nelincrederii în ceea ce era în un moment dat ceva foarte sigur. Partidele au apărut într-un număr alt de mare, încît iarăși nu avem termen de comparație cu situațiile concrete din țările vecine. Fără să mai vorbim de cele cu tradiție democratică de mult consolidată. Multe au fost, puține au rămas. Minoritățile naționale au fost reprezentate de la început în Parlamentul țării, în cel provizoriu și în cel ales la 20 mai. Cîm nu s-a întimplat și nu se întimplă oriunde. Și totuși, procesul de democratizare din România a fost și este contestat, refuzîndu-se țării recunoașterea unor realități pe care le poate constata oricine. Oricine dorește acest lucru, bineînțeles. Alte țări Ungaria, de exemplu, care au refuzat în mod expres admiterea în Parlament a reprezentanților minorităților naționale, sînt date ca exemplu de democrație, fiind arătate cu degetul în mod încurajator de reprezentanți ai unor cercuri din străinătate, chiar oficiale, ori acuzatori — de conaționali ai noștri sau de vecini, care uită că la ei acasă lucrurile stau mult mai prost, măcar din acest punct de vedere.

Este adevărat că propaganda antiromânească a fost vehementă și atât de logic ghidată, încît este ușor de presupus că există cineva care dorește cu tot dinadînsul ca imaginea țării să fie mereu alta decît ea în realitate. Mereu pătăta. Sigur, rezultatul acesta funest nu poate fi pus numai pe seama căătorilor propagandistici ale unor voluntari pe care propria idee de democrație îi îndeamnă la acțiuni greu de înțeles. Sau, din contră, foarte ușor de înțeles atunci cînd mobilurile inițiativelor lor diplomatice peste hotare sînt descoperite. Să nu uităm însă că în țară a fost creată o anumă stare de confuzie, de la care pornindu-se se poate atinge foarte ușor un asemenea rezultat. S-au deslășurat evenimente despre care românii au păreri diferite. La noi — ca la

nimeni, opoziția a încurajat la un moment dat efectiv mișcările de stradă. În Bulgaria asemenea mișcări au fost slopate de șeful opoziției, care și-a dat seama că destabilizarea creată astfel nu poate face decît rău țării. Care șef al opoziției a ajuns președintele țării. Semnificativ, nu? Tot la noi s-a ajuns la adevărate revolte ale unor grupuri de oameni, care au atacat sedii ale unor instituții centrale. Se va spune că și în alte țări s-a întimplat la fel. În Bulgaria, de exemplu, dar acolo intervenția forțelor de ordine a fost promptă. Despre poliția română nu se poate spune însă la fel. În unele cazuri, ea rămîne pasivă și acum cînd sînt atacați oamenii pe stradă. Toate aceste lucruri, și altele, au fost exploitate într-un mod extraordinar de abil. Surprinzător de abil. Și s-a ajuns la neîncrederea cu care este tratată România peste hotare. Un sentiment de o acuitate și ea surprinzătoare, pentru că la altceva se așteptau românii din partea țării occidentale. A fost de ajuns însă ca atitudinea țării față de o întimplare dramatică — anexarea Kuveitului de către Irak — să declanșeze un proces de dezgheț în relațiile României cu țările occidentale, pentru ca întinșirile cu reprezentanți ai acestora să devină eficiente, iar limba folosită să fie perfect înțeleasă și de unii și de alții. S-ar putea spune că arănită atitudine a României față de un eveniment cu implicații grave este în concordanță cu principiile generale care stau la baza vieții politice și sociale din țară. Este exact. Dar aceste principii n-au fost „observate” decît în momentul în care ele au venit în atingere cu interesele comunității internaționale.

S-a mai întimplat însă o ciudățenie (cum altfel să o numesc?) în viața țării. Alegerile au fost cștigate de F.S.N., care avea și are un anumă program general. Care însă nu concordă decît în foarte mică măsură cu cel susținut de Guvern. Guvernul este al Frontului, iar programul pe care se străduiește să-l aplice este liberal. Cu o formulă desfolosită — mai liberal decît ar fi îndrăznit să-l gîndească un guvern al acestui partid. Situație paradoxală — evident. Care a dus la grupări și regrupări în Parlament, și acestea destul de greu de înțeles. Guvernul a trecut la aplicarea acestui program, acțiune de-a dreptul îndrăzneată, care, deocămdată, n-a dat rezultatele așteptate. Valer CHIOREANU

.. DE 36 DE ANI TRĂIESC LA BUCUREȘTI, AM PRIETENI ROMĂNI ”

R. Cîi membri numără U.D.M.R. și ce culoare politică are? D.G. — După evidentele noastre, U.D.M.R. are, în prezent, în jur de 600.000 de membri. Cît despre culoare politică, nefind un partid, nu are o ideologie propriu-zisă. Uniunea noastră intru-nește un număr mare de organizații politice, profesionale, de tineret. Aceste organizații componente au fiecare interese diferite, activează într-un anumit loc. Partidul Creștin Democrat Maghiar din România este de aceeași esență cu celelalte partide creștine din Europa. Alianța Democrată a Tineretului pornește

• Interviu cu domnul senator Domokos Géza •

de la convingerile proprii tineretului democrat din Europa, nevînd povara unor prejudecări specifice bătrînilor, întretînînd relații bune cu organizații românești de tineret. Aș exemplifica cu atitudinea acestei organizații din luna martie, vizavi de evenimentele de la Tîrgu-Mureș. Prin definiție uniunea noastră este pluralistă. Se spune că ar fi totalitară. Nimic mai greșit. Structura noastră de organizare este orizontală, nu verticală. De

ȘEDINȚA SENATULUI

Sedința de marți a Senatului a fost consacrată, în exclusivitate, dezbaterilor pe marginea proiectului de lege privind societățile comerciale. Începută la ora 14.00 cu analizarea articolului 91, discuțiile s-au cantonat, mai bine de două ore, asupra conținutului și formulării alineatului 3 din articolul 93. Aproximativ 30 de senatori au exprimat puncte de vedere diferite, venind cu argumente dintr-o parte și dintr-o altă asupra următorului text din secțiunea a treia privind administrația societății: „unui administrato- tor sau președinte ale consiliului de administrație și cel puțin jumătate din numărul administra- torilor vor fi români”. Mai mulți senatori din opoziție au susținut ca administratorii să fie cetățeni români, și nu cum era prevăzut în text românii. Supus aprobării, textul a fost votat în forma sa inițială, cu majoritatea celor prezenți.

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Marți au continuat lucrările în plen ale Adunării Deputaților. În partea a doua a ședinței, au fost luate în dezbateri proiectul de lege privind modificarea decretului nr. 214/1977 referitor la pensile militare de stat, proiectul de lege privind unele măsuri în legătură cu asigurările la unitățile agricole cooperatiste, și proiectul de lege referitor la pensile și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților. După discuții generale, ca și după dezbaterile și adoptarea pe articole a acestor proiecte de act normativ, adunarea a validat, prin vot deschis, proiectele de lege amintite.

În ultima parte a ședinței de marți, membrii Adunării Deputaților au ridicat, în cadrul punctului Divers, o serie de probleme, au formulat interpelări la adresa unor ministere. S-a sollicitat, astfel, urgentarea lucrărilor pentru adoptarea Legii Presei, a celei privind reglementarea conflictelor de muncă și a elaborării statutului poliștilor. Au fost adresate, de asemenea, interpelări Ministerelor Agriculturii, de Interne, Învățămîntului și Științei. Deputații și-au manifestat dorința să fie informați cu modul în care este utilizat patrimoniul fostului U.T.C., ca măsurile luate de organele în drept pentru realizarea însășițărilor de toamnă.

HOTĂRIRE PRIVIND RECENSĂMÎNTUL POPULAȚIEI ȘI LOCUINTELOR DIN ROMANIA

Printr-o hotărîre semnată de primul ministru Petre Roman, guvernul României a decis ca, pentru cunoașterea cifră mal exactă a numărului și distribuției teritoriale a populației, a structurilor sale demografice și socio-economice, precum și a fondului locativ și condițiilor de locuit ale populației, în perioada 7—14 ianuarie 1992 să se efectueze, pe întregul teritoriu al țării, recensămîntul populației și locuințelor din România.

Pentru organizarea și efectuarea recensămîntului a fost constituită o comisie centrală, al cărei președinte este donanul Ioan Aurel Stoița, ministru de stat pentru calitatea vieții și protecția socială.

pildă, în această toamnă, în organizațiile județene vor avea loc alegeri, dar acestea se vor organiza numai acolo unde se consideră necesare. Astăzi (vineri — n.a.) am discutat despre organizarea sistemului informațional și a fost nevoie de un consens pe care l-am obținut. Noi pornim de la idealul societății civile și li înșă se bazează pe inițiativa proprie, să fie activi, să nu aștepte indicații de sus.

Maria SANGHOREAN

(Continuare în pag. 11)

„DE 36 DE ANI TRĂIESC LA BUCUREȘTI, AM PRIETENI ROMÂNI”

(Urmare din pag. 1)

R. Există fracțiuni în cadrul U.D.M.R.?

D.G. — N-ăș spune fracțiuni, teama de fracțiuni este specifică vechilor partide, așa că n-ar fi nici o problemă. Există, însă, pe baza de dialog, ajungem la puncte de vedere comune. Din structura U.D.M.R. derivă mai multe orientări, convingeri diferite, ceea ce generează dezbateri, uneori, aprinse.

R. — Care este poziția U.D.M.R. față de organele de conducere politică și administrativă ale țării?

D.G. — După alegeri am hotărât să nu participăm la formarea guvernului, deci sîntem în opoziție. În parlament sprijinim multe demersuri guvernamentale, participăm, de asemenea, la lucrările comisiilor. Nu este vorba despre o izolare, deci. De asemenea, nu participăm în o colaborare, inclusiv cu F.S.N. Cu toate acestea, votăm, nu o dată, altfel decât majoritatea. Regretăm că guvernul, așa cum reiese din programul său, nu are o doctrină clară, o concepție proprie în rezolvarea problemei minorităților. De aici decurg foarte multe greutăți, confuzii. Este inacceptabil ca legea, hotărîrea 521 a guvernului, să nu se aplice în viața admiterii în învățămîntul postuniversitar în limba maghiară, fapt împiedicat de guvern. E adevărat că s-a revenit, dar... Noi credem că maghiarii din România trebuie să cunoască limba română, la învățarea unei limbi este nevoie de afecțiune. Asemenea măsuri împiedică un proces de apropiere. Eu am fost etichetat ca dușman al limbii române, am fost acuzat de lucruri incredibile, cel mai mult, însă, m-a durut acesta. De 36 de ani trăiesc la București, am prieteni români, cunosc limba română. Referitor la guvern, dacă se adevărește că este incapabil să realizeze programul, să asigure principiul democratice, atunci trebuie să tragă concluziile. Cred că și un alt guvern ar fi împiedicat greutăți foarte mari, deoarece nu s-a reușit înțierea unui

dialog sincer cu societatea și, mai ales, cu intelectualii. Nu au fost puse, încă, în funcțiune toate energiile societății. Cît despre parlament, acesta este departe de a fi un parlament ideal, majoritatea parlamentară a F.S.N. creînd probleme. Parlamentarii FSN nu sînt adversarii ai democrației, sînt între ei oameni foarte bine pregătiti, dar F.S.N. nu are o ideologie clar formată, nu are un program coerent. Se observă, acum, un proces de clarificare. Sperăm că noile alegeri vor avea o nouă configurație. Observăm cu îngrijorare revenirea la vechile structuri. În Parlament, membrii guvernului au spus că elita este confruntată cu o rezistență a structurilor plătinate a administrației. Consider că nu a fost o alegere fericită modul de numire a prefectilor,

ceea ce a dat prilejul numărului unor oameni activi înaintea.

R. — Dumneavoastră, personal, v-ați detașat de munca de „dinainte”?

D.G. — Eu am fost ziarist și editor, nu am luat cuvîntul la nici una dintre plenarele partidului. În tinerețe am crezut că socialismul oferă o șansă. Cu trecerea timpului, prin experiența societății în care trăiam și a muncii mele, a trebuit să-mi dau seama că acest program politic este o utopie negativă, nu poate să rezolve problemele. Am studiat cinci ani în U.R.S.S., am văzut ce este acolo. S-a declanșat un proces de reevaluare a convingerilor mele. Procesul nu a fost ușor, dar a fost cu atât mai profund și mai categoric. Cred că am reușit să mă dezbrac de acel stil și mod de gândire.

DEVIATORII

Diferiți cititori — fie mai de dreapta, fie mai de stînga, fie chiar din cei care se consideră centristi — ne spun că le place, în general, ziarul nostru, dar că... oscilăm, că uneori „șinem” cu Guvernul ori Parlamentul, alteori le criticăm, că uneori stimulam opoziția, iar alteori o descurajăm. Lucrurile sînt simple: încercăm, pe cît e omeneste posibil și în funcție de calitatea informației pe care o avem, să fim obiectivi, fără interese partizanice. Că e mai ușor să strigi dect să cîntărești lucrurile, să lajuri ori să lauzi dect să faci parte dreaptă fiecăruia — asta e cunoscut. Că ne-am asumat o obligație grea și mai puțin spectaculoasă ar trebui să se înțeleagă.

Dar în locul unei lungi argumentări, ar fi util să ne amintim de o glumă veche de acum vreo trei-patru decenii, din vremea cînd în partidul comunist se purta o luptă acerbă împotriva deviatorilor. Iată gluma: — Ce e un deviator? — Un deviator e acela care merge tot înaintea, în timp ce par-

tidul o ia cînd la dreapta, cînd la stînga.”

Noi înțelegem că publicațiile de partid și cele ce se numesc independente (de opoziție sau de sprijin al F.S.N.) sînt obligate să urmeze imperatiile tactice de moment ale partidelor de care s-au atașat. Dar noi nu sîntem obligați s-o facem. Noi înțelegem că aceste publicații trebuie să respecte legile jocului în materie de propagandă. Dacă politica e un mod de a atinge înfăptuirea unor interese, mai mult sau mai puțin consolidate ideologic, propaganda poate fi uneori o tehnică de a produce sentimente și convingeri ce ar putea fi chiar contrare intereselor pe termen mediu și lung (sau chiar scurt, în zilele noastre) ale celor vizati, cu scopul soluționării intereselor tactice ale unui partid. În ce ne privește, neavînd de sprijinit nici un partid, nu avem de ce să facem o astfel de propagandă. Deci, ne permitem să fim... deviatori.

Ilie CALIAN

INTREBARE ȘI RĂSPUNS

REPATRIEREA

La multe întrebări, din diferite domenii, solicitate de cititorii noștri, redacției, astăzi răspundem la întrebarea: CARE SÎNT CONDIȚIILE CE TREBUIE SĂ LE INDEPLINEASCĂ CETĂȚENII ROMÂNI AFLAȚI PESTE HOTĂRE ȘI CARE DORESC SĂ SE INAPOIEZE ȘI SĂ SE STABILEASCĂ ÎN ROMÂNIA?

Cetățenilor români, aflați peste hotare, și care doresc să se înapoieze și să se stabilească în România li se garantează dreptul la repatriere, pe baza decretului-lege din 31 decembrie 1989.

Foștii cetățeni români, care, înainte de 22 decembrie 1989, au pierdut cetățenia română din diferite motive o pot redobîndi la cerere, în baza unei declarații autentificate în străinătate la prezentațiile diplomatice sau oficiile consulare ale României, iar în țară la Notariatul de stat al municipiului București, chiar dacă au o altă cetățenie și nu își stabilesc domiciliul în România. Articolele din codul penal privind refuzul însoțirii în țară și cel referitor la trecerea frauduloasă a frontierei au fost abrogate. Referitor la copii precizăm că părinții hotărîsc pentru copiii lor minori privind cetățenia. Copilul, care a împlinit vîrsta de 14 ani trebuie să exprime consimțămînt separat.

Persoanele care se repatriază în condițiile acestui decret și au cetățenia română beneficiază de toate drepturile politice, economice și sociale conferite de lege cetățenilor români. Persoanele care dețin cetățenia română și doresc să se repatrieze, dar nu au acte doveditoare a acestora, au dreptul la eliberarea unui pașaport de îndată ce se clarifică problema cetățeniei lor. Persoanele care se repatriază depun cereri, în acest sens, la misiunile

diematice și oficiile consulare române sau direct la Ministerul Afacerilor Externe.

Dobîndirea cetățeniei de către unul dintre soți nu are nici o consecință asupra cetățeniei celuilalt soț. Soțul cetățean străin poate cere dobîndirea cetățeniei române în condițiile legii. De menționat că persoanele care se repatriază beneficiază de scutiri vamale pentru toate bunurile dobîndite în străinătate. De asemenea recapătă drepturile la pensie pe care le-au avut la data plecării definitive din țară. Ei pot beneficia, cu prioritate, de spații de locuit proprietate, prin organizațiile de stat, cu plata în valută. Alți cetățeni români cu domiciliul în străinătate cît și persoanele care nu au cetățenia română și vor să se stabilească pe teritoriul României pot să cumere locuințe construite din fondurile statului cu plata integrală în valută.

Renunțarea la cetățenia română cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, care au îndeplinit formalitățile legale de renunțare la cetățenia română la misiunile diplomatice sau la oficiile consulare ale României în străinătate se aprobă potrivit Decretului din 26 martie 1990. De aceasta beneficiază și copiii minori. Dacă persoanele de mai sus doresc să-și mențină cetățenia română în străinătate pot îndeplini formalitățile pentru redobîndirea cetățeniei române în condițiile legii.

Din răspunsurile date la întrebarea privind condițiile repatrierii cetățenilor români, aflați peste hotare, din diferite motive, se desprinde clar că le sînt create toate condițiile pentru a se reintoarce printre noi, la marea familie a ROMÂNILOR, din care fac și ei parte.

Iuliu PETRUȘ

SPORT

HANDBAL:

„ARMĂTURA” ÎNTRE POSIBILITĂȚI ȘI ASPIRAȚII

evităm, fiindcă ar fi nedrept pentru cei care s-au remarcat pînă în prezent: D. Cosma, I. Chercheș, M. Petruș, L. Pop, M. Ferentz...

Rep: Printre cei citați sesizăm nume întinse pînă nu de mult în tabăra alb-negrilor. După cum, la „U”, descoperim actualmente jucători care au activat, ieri, la „Armătura”. Să înțelegem că între cele două formații este o poartă permanent deschisă?

L.J.: Intr-adevăr, între cele două echipe există, sub acest raport, o relație intimă, distribuindu-ne jucătorii în funcție de necesități.

Rep: Am reținut specificarea: „sub acest raport”. Înseamnă că există și tensiuni?

S. Ch.: Intrucît acestea ne privesc doar pe noi doi, antrenorii, să le spunem amozității sau resentimente.

Rep.:?

L.J.: Sorin a plecat de la „U” intrucît antrenorul principal s-a dispensat de serviciile lui. Dar, deși eliminat, n-a primit dezlegare. Iar el dorește grozav să joace. Ca să nu mai spun cîtă nevoie avem noi de el, intrucît postul de portar nu este dect în parte acoperit.

S. Ch.: Cît îi privește pe Liviu, el trăiește sentimentul frustrării: faptul că s-a despărțit de „U” fără a fi avut bucuria unei festivități de retragere, legitimă — credem noi, jucătorii — după 18 ani în serviciul unei formații!

Rep.: Să notăm și obiectivul tînarului tandem de antrenori ai „Armăturii”.

L. J.: Să străbatem campionatul în mod onorabil și să ne calificăm echipa.

Rep.: Mă așteptam să avansați ideea promovării în A!

L. J.: Numai cine nu cunoaște duritatea primei divizion poate nutri asemenea orgolii în condiția în care dispune de o echipă foarte tînară — media ei de vîrstă fiind de 21—22 de ani dacă mă autoexclud pe mine, „bătrînul” de 38 de ani — și încă nerodată. Nu cred că este o glorie să promovezi doar ca să ai de unde cădea.

S. Ch.: Asta nu înseamnă că vrem să batem pasul pe loc și să trăim fără ideal. Mai întii însă trebuie să clădim fundamentul capabil să susțină ideea care ne animă.

Rep.: Idee pe care o intuim cu toții, așa că n-o mai răstălmăcim.

Rep: Nușa DEMIAN

Un important eveniment sportiv

CAMPIONATUL NAȚIONAL DE ORIENTARE

Federația Română de Orientare a încredințat Direcției județene de educație fizică și sport, respectiv Comisiei județene de orientare cîntea de a organiza, în pîdurile din jurul municipiului Cluj-Napoca, campionatul național de orientare. La întreceri, eșalonate pe distanța de 4 zile, între 11 și 14 octombrie, vor participa peste 170 de concurenți din întreaga țară, cîștigători ai fazelor județene, precum și cei mai buni sportivi ai cluburilor și asociațiilor sportive. Pentru 12 titluri, înțietatea se va da între limitele de vîrstă cuprinse între 19 și 21 ani, la masculin și feminin. Iată programul celor patru zile de întreceri:

● 11 OCTOMBRIE: Campionatul de sprint (pentru prima dată ca probă); avînd loc de desfășurare Viștea-Vest. Totodată va avea loc și deschiderea festivă la ora 9,30, înaintea startului probei, la ora 10,00.

● 12 OCTOMBRIE: Calificări pentru finala individuală în Făget (start la ora 9), cu sosirea în fața cabanei Făget.

● 13 OCTOMBRIE: Finala, la Viștea-Est (startul la ora 10).

● 14 OCTOMBRIE: Campionatul de ștafetă, în Făget (după poligonul gîrzilor), cu startul la ora 8,30. Va urma apoi festivitatea de premiere a cîștigătorilor întrecerilor.

Adresăm tradițional BUN VENIT tuturor participanților la Campionatul național de orientare.

FĂRĂ 3 TITULARI — VICTORIE CU 3-1

Este vorba despre partida formațiilor de copii Electrometal și C.F.R. disputată duminică, pe terenul cu zgură, în deschiderea partidei seniorilor în cadrul diviziei „G”, seria a XI-a. Deși fără trei titulari — Adrian Zdroba (portar), Ilie Bucur și Sandor Barabaș (jucători în cîmp) — echipa Electrometal a cîștigat cu scorul de 3-1, după ce la pauză a fost condusă cu 1-0. Golurile talentaților copii ai antrenorului Ionel Băgăreanu nu fost înscrise de Avelin (2) și Chiorean. Cei trei jucători titulari amintiti n-au fost prezenți în teren pentru simplu motiv că erau plecați la București, la trialul pentru alcătuirea selecțiunii de juniori 1995. Dar echipa și-a demonstrat valoarea și fără cei trei titulari.

Atletism: MEMORIALUL „ION MOINA”

Frumoasa inițiativă de a organiza o competiție memorială atletică, de cîntire a celui care a fost marele nostru campion ION MOINA, s-a materializat, cu sprijinul Direcției județene de educație fizică și sport și contribuția Comisiei județene de atletism, respectiv clubul „U” — prin organizarea primei ediții, desfășurată vînera trecută, bucurîndu-se de prezența unor atleți din Ungaria. Păcat că organizatorii nu s-au preocupat mai insistent pentru a invita la întrecere pe cei mai buni atleți din țară. O singură prezență, de mare, vice-campiona europeană Marieta Ileanu, dar cu rol de... oficialitate la decernarea premiilor. O subliniere pentru întrecerea de porțelan „IRIS”

care a sponzorizat întrecerea prin oferirea unor frumoase cupă și alte premii.

Iată, în continuare, cîștigătorii și cîștigătoarele probelor concursului: BAIEȚI: Dorin Mureșan („U”-IMMR) — la 100 și 400 m; Ioan Șerban („U”-IMMR) — la 800 m; Gabriel Pop (CSM-ALSIT) — la 5000 m; Cosmin Span („U”-IMMR) — la 110 m garduri; Șandor Beres (Univ. Budapesta) — la lungime; A. Nagy (Univ. Budapesta) — la disc; Lucian Bodârnea (CSSA) — la suliță; FETE: Zsafia Antok (Univ. Budapesta) — la 100 m și lungime; Olimpia Stoica (CSSA) — la 400 m; Zsuzsa Papp (CSSA) — la 800 m; Eva Munteanu („U”-IMMR) — la suliță. Peire Nagy

Duminică, în cea de a șasea etapă a Diviziei B la handbal masculin, „Armătura” Cluj a obținut la patra victorie acasă (din tot atîtea partide) învingînd de lașat: 27—17 o formație puternică și foarte tenace: Mînaur II. Adăugînd acestor reușite și calitatea jocului prestat, realizăm imaginea unei formații ambițioase ce dorește să spargă anonimatul și care, implicit, reclamă atenție. Dorință în întimpinarea căreia venim convingi că prin aceasta realizăm nu numai o punere în pagină, ci și o punere în gardă a amatorilor de handbal. Așadar...

După ce s-a plimbat mai mulți ani pe axa E-B-C-B, „Armătura” exprimă în acest sezon velenități de lider al seriei, dispoziție datorată potențialității și ambiției actualului lot de jucători, sprijinului consistent și statornic al unității (întreprinderea „Armătura”) care patronează echipa și destoiniciei actualului tandem de antrenori: Liviu Jurcă (antrenor-jucător) și Sorin Chirilă (cu ultima subliniere răspundem și celor ce ne-au tot întrebant unde au... dispărut cei doi „U”-iști?). Cuplul pe care ni-l apropiem pentru un schimb de pară în trei.

Rep.: Am sesizat că „Armătura” nu are un șapte consacrat. Nu este el cristalizat sau mobilitatea formației este o tactică?

Liviu Jurcă: Considerăm că nu este mobilizat pentru jucători să se știe distribuiți în titulari și rezerve. Singurul criteriu care operează: forma de moment. Și, inerent, natura adversarului pe care îl avem de înfruntat.

Rep: În acest spirit, bănuiesc că nici evidențierile nu sînt posibile, nu?

S. Chirilă: Totuși, n-o să le

La cererea unor cititori, reproducem un articol apărut în ziarul „Szabad-ság” anul II, nr. 205, vineri, 28 septembrie 1990, pag. 1 și 3.

SITUAȚIA POLITICĂ A ROMÂNIEI ȘI VIITORUL ȚĂRII ÎN CONSILIUL EUROPEI. POZIȚIA U.D.M.R.

U.D.M.R. sprijină primirea României în Consiliul European. Cu respectarea acelei funcții care derivă din guvernarea locală cuprinsă în Carta Europei, acceptată în 1985 la Strassbourg și Carta limbilor minorităților naționale regionale, pe care le va semna și România și le va considera obligatorii, inclusiv asigurarea garanțiilor cu privire la drepturile individuale și colective ale minorităților naționale. (Notă de subsol: Delegația parlamentară română va participa la Sedințele Consiliului Europei ca invitat. În numele U.D.M.R., dr. Barany Ferenc va expune textul de față).

Caracteristicile vieții politice din România de astăzi. Ce caracterizează viața noastră politică?

A. În viața politică se resimte o reeditare a unei tendințe de reintroducere a vechii concepții și a unei democrații insuficiente.

1. Introducerea fostei Securități și a nomenclaturii în structura culturii și a noii puteri de stat;

2. Strategia de tergiversare a tragerii la răspundere a persoanelor în procesele privitoare la genocidul din decembrie;

3. Reabilitarea propagandiștilor fostului partid de guvernământ și a reprezentanților ideologiei, precum și activizarea persoanelor fascistoide și care susțin și păreri antisemite;

4. Activizarea vechilor mecanisme (vezi numirea autorităților locale pe baza deciziei exclusive a guvernului, precum și lăsarea pe dinafară a realităților etnice, precum și a părerii diferitelor organizații). Din personalul existent, autoritățile, în bună măsură, și-au edificat puterea pe baza garniturii a doua a fostei dictaturi;

5. Atitudinea de încurajare a indeciziei, a toleranței, precum și predispoziția pentru un compromis, ba mai mult, ocazional, o atitudine încurajatoare din partea regimului pentru a fi atacate începuturile democrației și, nu o dată, și instigarea totalitară, extremistă și neoceaușistă chiar a guvernului față de forțele de destabilizare. Toate acestea au contribuit în mare măsură la producerea unei tensionări artificiale a problemelor sociale și etnice, care au dus la incidente grave (vezi Tirgu Mures și Săpița).

6. Guvernul întirzie încă mereu cu explicarea evenimentelor din București din luna iunie și a brutalității de care au dat atunci dovadă autoritățile.

B. Guvernul, în loc să ia atitudine împotriva forțelor care amenință democrația, le ajută, pentru a câștiga teren, folosind tactica de distragere a atenției și căușind un tap ispășitor. Această căutare de tap ispășitor amenință în mod cu totul deosebit maghiarimea care trăiește în România, și anume, prin activizarea extremelor naționale și a existenței în continuare a vechilor structuri, precum și prin lipsa de hotărâre a guvernului, fiind sub presiune politică și sufletească continuă maghiarimea din România.

În astfel de împrejurări, strategia acestor forțe extreme face ca anumite extreme să se poată afirma mai sigur, strategie care îi silește pe unguri să părăsească țara.

Pretențiile noastre.

1. Introducerea în Constituție a punctului 3 a Hotărârii de la Alba Iulia, temelia statului român național modern. Citat: „Libertatea națională pentru toate popoarele care trăiesc împreună pe teritoriul României. Fiecare popor va învăța în limba sa, se va conduce în limba sa proprie și se va judeca în limba sa și din persoane alese din rândul său va dobândi dreptul de reprezentare în Parlamentul și în guvernul țării, proporțional cu numărul populației”.

2. Redactarea legii naționalităților în spiritul și normele Declarației de la Alba Iulia și a normelor europene privitoare la minorități.

3. Constituția să cuprindă în textul său cadrul juridic al organizării politice și democratice, precum și apărarea intereselor minorităților naționale, înțelegând aici și garanțiile necesare.

4. Înființarea Ministerului Naționalităților. Organele centrale sau ale conducerii locale să poată lua decizii corespunzătoare cu privire la situația minorităților, pe baza propunerilor Ministerului Naționalităților.

5. Situația politică, economică și juridică a maghiarimii din România să fie restabilită pe baza situației corespunzătoare din anul 1947. Acesta este anul hotărâtor de la Paris și în urma dispozițiilor date acolo au luat naștere puterile totalitare comuniste. Interesele de atunci ale maghiarimii din România au fost asigurate de instituții naționale cu mai multe straturi. Restabilirea acestor instituții desființate o cerem ca o condiție de bază și ca punct de plecare; rezolvarea acestei cerințe să se facă respectând normele europene. Principiile de mai sus însoamnă în practică următoarele: în general, recunoașterea continuității de drept ca bază a instituțiilor sociale, culturale și economice din Ardeal, înțelegând aici și dreptul de proprietate.

Instituțiile confessionale.

Restituirea către proprietarii originali a averilor bisericilor existente încă și confiscate, pe lângă restituirea școlilor confessionale (imobile, fundații, biblioteci și obiecte de cult); admiterea funcționării ordinelor călugărești; condiția de bază a tuturor acestor pretenții este asigurarea funcționării unei autonomii confessionale puternice și în stare să funcționeze.

Cultură.

Conducerea instituțiilor de cultură fără amestecul autorităților; asigurarea unor emisiuni de televiziune și radio cu timp corespunzător, cu program de durată, independente și față de guvern; restituirea bunurilor existente ale bibliotecilor, arhivelor, fundațiilor particulare și publice, înțelegând și materialul arhivistic și manuscrisele; restituirea instituțiilor de cultură și a altor instituții de interes public, a școlilor — mai tirziu etatizate sau confiscate — clădite prin contribuția maghiarimii din România; în interesul păstrării identității naționale a minorităților să se poată preda și populariza istoria noastră națională și să păstrăm tradițiile noastre, păstrând și operele trecutului nostru; cultivarea liberă de către minorități a legăturilor cu acea națiune de care este legată istoric prin conștiința identității și prin legăturile de limbă.

Învățământ.

Instrucția independentă în limba maternă pînă la universitate, inclusiv ca exemplu pozitiv trebuie să considerăm universitatea suedeză din Finlanda și cea bască din Spania, și considerăm absolut necesară reînființarea universității în limba maghiară „Bolyai”. Universitatea maghiară întemeiată, în urma unor evoluții anterioare seculare, în 1945, a fost desființată de Ceaușescu în 1959. În urma intervenției personale și a directivelor lui Ceaușescu. În cadrul universității maghiare trebuie să funcționeze Facultatea de medicină și farmacie, instrucție în domeniul politehnic, facultatea de agronomie și academiile de artă și muzică ce au fost desființate. În ceea ce privește școlile elementare primare și medii, cerem restituirea în proprietatea bisericilor a instituțiilor confessionale etatizate, precum și a creșelor, grădinițelor, a școlilor în limba maghiară construite din fondurile statului. Toate acestea trebuie să fie puse sub autoritatea unui inspectorat teritorial maghiar.

Economia.

La elaborarea și aplicarea legii privitoare la pământ să se ia în considerare raporturile născute prin refor-

ma agrară din 1945 și pe baza acestora să se respecte pretențiile actuale.

6. Să înceteze politica aceea care are ca scop schimbarea componenței etnice a comunităților care s-au format în timp istoric, a comunelor și localităților etnice.

7. Rugăm Guvernul român să înceapă tratative diplomatice cu Vaticanul pentru ca Dieceza romano-catolică strămoșească din Alba Iulia să fi ridicată la rangul de mitropolie, căreia să-i aparțină diecezele din Timișoara, Oradea, Satu Mare (după cum se știe, Vaticanul, nu de mult, a ridicat la rangul de mitropolie dieceza din București). În acest fel această mitropolie reprezintă, în primul rînd, România în străinătate, deci îi reprezintă pe credincioșii romano-catolici care trăiesc în România, deși aceștia, în marea lor majoritate, aparțin parohiilor din Ardeal (1.187.000 credincioși). Rugăm ca statul să nu se împotrivească și să nu împiedice instruirea și serviciile de păstorire religioasă în limba maghiară a ungarilor ceangăi din Moldova.

Și noua Constituție să prevadă (această prevedere nu a fost respectată nici în trecut) folosirea liberă a limbii materne pe teritoriile locuite de minorități, înțelegând aici administrația, justiția, denumirile și scrierea în limba minorităților a localităților, străzilor și instituțiilor (în limba maghiară). În aceste teritorii să fie numiți astfel de funcționari care sînt originali din rîndul minorităților, precum considerăm obligatoriu și cunoașterea limbii române și întrebunțarea ei în teritoriile locuite în majoritate de unguri.

9. Pretindem soluționarea grabnică în următoarele probleme care privesc U.D.M.R. și pe ungurii care trăiesc în România:

— cerem ca Guvernul și organele sale locale să împiedice instigarea directă, indirectă sau în forma camuflată a atitudinii antimaghiare în presă (spre exemplu și în ziarele oficiale ale Frontului, care este la guvern);

— ne exprimăm nemulțumirea că U.D.M.R., din cauza metodelor administrative directe, a ajuns într-o situație dezavantajoasă în viața publică (vezi, de exemplu, problema sediului U.D.M.R. din Cluj);

— ne plîngem, de asemenea, că Guvernul a monopolizat astfel de informații care în democrațiile occidentale sînt publice. În acest fel U.D.M.R. este avizat, cu privire la situația reală, de multe ori, la informații indirecte sau întirziate și la eventuale comunicări ale altor agenții; U.D.M.R. este pus astfel într-o situație de inferioritate sau e pus în fața unor fapte implinite.

10. Tribunalul constituțional să aibă și un colegiu al naționalităților.

11. Considerăm ca o condiție esențială ca organizațiile internaționale pentru drepturile omului (Amnesty International, Helsinki Watch, Hungarian Human Rights Foundation, Gesellschaft für Menschenrechte, Ligue pour les droits de l'homme) să poată avea birouri pe teritoriul României. Nici o restricție să nu împiedice activitatea birourilor și a colaboratorilor mass-mediei internaționale.

12. Sprijinim în primul rînd funcționarea din nou a consulatelor care au funcționat la Cluj (maghiar, ceh, german, italian, austriac și elvețian), în măsura în care părțile respective ar dori aceasta, precum și restabilirea tuturor consulatelor care au funcționat în România.

După părerea și judecata U.D.M.R., Guvernul are nevoie de mai multă energie și consecvență pentru ca realizarea programului Guvernului, care are, de altfel, și conținut pozitiv, să poată fi realizată.

„Uniunea Democratică Maghiară din România este organizația menită să reprezinte și să apere în viața publică interesele maghiarilor din România. Promovează afirmarea democrației, reprezintă interesele întregii minorități maghiare din România și prin participarea la forurile vieții publice contribuie la garantarea instituțională și exercitarea faptică a drepturilor individuale și colective ale acesteia. Nu este un partid, este organizația constituită pe baza națională a maghiarilor din România, care, fără a se baza pe platforma vechii ideologii, pentru atingerea scopurilor propuse dorește să înglobeze toate mișcărilor, organizațiile, grupările ce aderă la principiile ei de bază, îi susține programul și dorește să colaboreze la realizarea deciziunilor noastre comune”. (Extras din Platforma-Program a U.D.M.R. din România, Tirgu Mures, 13 Ianuarie 1990, subl. n.).

Am reprodus fidel aliniatul I din preambulul Platformei-Program al U.D.M.R., pentru a lămurii cititorului asupra bazei ideologice naționaliste, colective, politice și identității partinice separatiste maghiare din România, în totală contradicție cu afirma-

O POZIȚIE PERICULOASĂ (I)

ția cuprinsă în prima frază din acest aliniat, că adică U.D.M.R.-ul nu este un partid. Ei bine, din conținutul numai a acestui preambul, rezultă fără echivoc că U.D.M.R.-ul este un partid politic și încă neautorizat de nici un text din legislația românească. Asupra acestui argument vom reveni mai tirziu.

Acum, să analizăm conținutul declarației oficiale a U.D.M.R.-ului publicată în traducere de ziarul nostru chiar în acest număr, făcut și înaintat Adunării Consiliului Europei în cursul săptămânii trecute.

Caracterizarea vieții politice românești actuale.

Pretenții.

Nu ne vom opri asupra criticilor pe care o face U.D.M.R.-ul vieții noastre politice actuale, deoarece ea se adresează guvernanților și Parlamentului. Este de datoria lor să răspundă în fața alegătorilor. În schimb ne vom opri asupra capitolului intitulat „PRETENȚII”. Pretenții? În ce calitate? Desigur în calita-

te de aliat al Partidului Național Liberal, cu care a legat o alianță în timpul alegerilor. Dacă aceste pretenții s-ar adresa P.N.L., nu ne-am ocupa de ele. Ele vizează însă interese fundamentale ale statului român, a suveranității sale și a liniștii populației autohtone.

1. U.D.M.R.-ul are „pretenția” de a consfinți și introduce în noua Constituție aliniatul III din Hotărârea de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, pe care maghiarii nu au acceptat-o niciodată și nici nu au semnat-o. Acest act constituțional a fost opera Consiliului Dirigent al Transilvaniei și a rămas în vigoare în Transilvania numai pînă la 29 martie 1923, data promulgării noului Constituții, care l-a abrogat. Nici Guvernul și nici Parlamentul român nu sînt obligați să introducă nici o dispoziție din Hotărârea mai sus amintită.

2. U.D.M.R.-ul „pretinde” elaborarea unei legi a minorităților, pe baza Hotărârii de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918

și în spiritul normelor europene. Pretenția este absurdă, deoarece noi nu vom accepta niciodată să organizăm o parte de cetățeni împotriva Statului Român. Aceștia nu pot pretinde în baza unei legi naționale, tratate sau convenții internaționale, alte drepturi decît acelea conferite prin Constituție tuturor cetățenilor, indiferent de limba pe care o vorbesc, religia pe care o practică și rasa căreia îi aparțin.

3. Statul Român nu poate introduce în viitoarea Constituție organizarea juridică, politică și democratică a intereselor unei minorități de cetățeni, fără a leza aceleași interese democratice ale majorității autohtone, împărțind cetățenii în două categorii, minoritari și majoritari. O astfel de discriminare a cetățenilor ar duce la confruntări între cele două categorii de cetățeni și la destabilizarea Statului Român.

4. Pentru același motiv, nu este cazul înființării unui Minister al Naționalităților. Eroarea din 1945

nu mai trebuie repetată. Să ne înțelegem, România nu a fost, nu este și nu va fi niciodată o republică a naționalităților. Ținta pe care o urmărește asiduu U.D.M.R.-ul și organizațiile revizioniste din țară și din străinătate. Nu facem o afirmație gratuită. Ea a fost confirmată și de autorii Conferinței de Pace de la Trianon din 1920. Într-adevăr, în scrisoarea trimisă la 6 mai 1920, delegației maghiare conduse de contele A. Aponny de către A. Millerand, președintele Conferinței de Pace, acesta spunea, citoz: „Împrejurările etnografice din Europa centrală sînt așa încît este, într-adevăr, cu neputință ca frontierele politice să coincidă în toată întinderea lor, cu frontierele etnice. Urmează că unele nuclee de populație maghiară (...) se vor găsi trecute sub suveranitatea unui alt Stat. Dar nu se poate pretinde, pe temeiul acestei situații, că ar fi fost mai bine să nu se schimbe vechiul statut teritorial. O stare de lucruri, chiar milenară, nu are temei să dăinuiască mai departe cînd s-a constatat că e contrarie dreptății”.

Dr. JUSTUS
(va urma)

artă, literatură, cultură

Radu Maier : „DETEST REALISMUL DE VALET AL REALITĂȚII”

Nu de mult l-am reintilnit la Cluj-Napoca pe Radu Maier, pictor clujean stabilit în R. F. G. În 1967, dar care a menținut în permanență legături cu rudele și prietenii de aici.

Nici nu există posibilitatea unei îndepărtări absolute de țară — Imi spunea. Nici germanii nu ne pretind o absolută neutralitate în raport cu țara din care am venit. Ceea ce e de dorit tuturor românilor — din țară și din afară ei — este obiectivitatea față de evenimente, care este și ea o formă de asigurare.

— Cum și se pare de la distanță evoluția României?

— Ne lipsesc acolo multe informații și de aceea am dorit să revin din nou în țară. Acum cred că lucrurile merg bine. Desigur, secuturi sînt în orice pădure. Dar eu sînt foarte optimist. Și abia acum, nu ea disident, pot interveni serios, ca și ceilalți români din Occident, pentru ajutorul moral, financiar etc. în favoarea țării noastre. Firește, nu sînt purtătorul de cuvînt al unui grup, dar știu că mulți gîndesc la fel, că mulți se gîndesc la schimbarea radicală a atitudinii românilor din exil și văd cu optimism viitorul României. Cei care au plecat din România au protestat fîcî, dar știu că a existat o rezistență permanentă a tuturor românilor, inclusiv a membrilor de partid. Neocomunismul? Dar ei nu sînt comunisti adevărați? În realitate au existat cîțiva mercenari bine plătiți. În acele condiții a părăsi țara n-a fost o trădare, ci semnul unei dorințe de a trăi mai bine. Voi v-ați dus crucea. Am suferit și noi, dar nu sub raport material. Mă vei întreba dacă nu era mai moral să rămîi aici și să suferi ca și ceilalți. Dar pentru a sparge acel sistem ideal de dictatură trebuiau făcute anumite bresle...

— În ce mod a evoluat opinia din R. F. G. asupra evenimentelor de la noi?

— Presa serioasă a căutat să fie obiectivă și a trebuit să-și modifice primele opinii. Astfel, la început armata a fost eroizată, epopeizată fără nuanțe. Apoi unele lucruri s-au mai lămurit, s-a mai aflat că unele elemente din armată s-au comportat altfel. Securitatea era Dracula, vampirul. Apoi unele voci au început să afirme că fășa Securitate nu s-ar fi putut face nimic. Astfel că din marea oală au început să fie puse în lumină diferențele forțele care au avut un rol în evoluția evenimentelor. Analizele tot mai serioase prezintă lucrurile tot mai nuanțat, mai credibil, pe teren social, militar, politic și diplomatic. Occidentul a început să înțeleagă că Securitatea mergea pe două șine: una — a „educației comuniste” — a rugini, n-a funcționat, de fapt, cealaltă — a intereselor naționale — și-a menținut funcția. Desigur, nu sînt, tocmai eu, adeptul teoriei politice exercitate de anumite sectoare ale Securității. Au existat în acea instituție și fiare, dar și oameni — și încă selecționați dintr-un grup mai bun specializări în anumite domenii — iar românul e benign, nu-i stă bine cu revolverul în mînă.

— Nu exagerezi spre... sînta?

— Fosta mea soție, șefă de secție la Europa Liberă, primise 14 scrisori de amenințare. După a 12-a — am solicitat permis de port-armă...

— Care este atmosfera în comunitatea română din R. F. G.?

— La München românii sînt carecum adunați în jurul Europei libere, un post de radio foarte bine informat — mai de gres în opinie, dar nu în informare, în general. Desigur e o instituție finanțată și condusă de americani, iar neutralismul e un scop important, mai ales în probleme naționale (n-au nevoie de conflicte „de coridor” între națiuni). De aceea problema națională nici nu vor s-o ridice la importanță ei, afirmînd că Europa liberă nu-și propune să fabriche opinii — dar prin selecția informației... Oricum, postul are o influență pozitivă între români prin personalitățile pe care le grupează în jurul său — și pentru România în general, cred eu. Al doilea rol important îl joacă biserică — sau bisericile. Prin 74-75 comunitatea era foarte unitară, se oficia o singură liturghie, combinată, pentru ambele biserici. Acum fi avem pe mensionorul Birlea, legat de papalitate, și pe ortodoxul clujean Felician. Ii agreez pe ambii pentru calitățile lor intel-

lectuale și umane. Sînt convins că ambele comunități se pot înțelege foarte bine. Ungurii, de exemplu (vreo 20.000) n-au conflicte confessionale și e de așteptat ca și cei peste 12.000 de români din München să ajungă la aceeași bună organizare și armonie. De altfel, precizez că întregim cu ungerii din München relații bune și cred că bune relații trebuie să se stabilească și în Transilvania, ca și între cele două țări ale noastre. Altfel nu se poate. Cred că protestele, atmosfera încordată nu-și au locul. Desigur, e mai ușor să protestezi mereu, să fii mereu în opoziție cu ceva. Mă întreb cum ar proceda cei din opoziție dacă ar fi la putere — și F. S. N. dacă ar fi în opoziție.

— Să mai continuăm puțin cu politica...

— Mi se pare important ca fiecare partid să aibă o platformă-program, o ideologie solidă, să poată să răspundă convingător corpului electoral. În această lume complicată omul are nevoie de siguranță. Iar marea abilitate a politicianilor din Vest este de a apela, în alegeri, la programe care să promită cetățeanului tînă într-o perspectivă lungă, la programe a căror eliciență să poată fi verificată. Trebuie înțelese că democrația nu este conducerea directă de către popor a statului — iar dacă un conducător, este debarcat de popor, aceasta nu se face direct, ci ca urmare a ineficienței politicii sale.

— Acum, te rog să ne spui la Cluj, la Cluj, acum trei decenii erai un pictor revoluționar, prin tehnica și temele abordate...

— Am introdus tehnica pulverizatorului, ceea ce a condus și la o îngrădire în alegerea temelor. E o tehnică fascinantă — o folosesc și azi — pentru trecerea foarte nuanțată de la o culoare la alta. Fusesem un bun portretist, interesat de identificarea caracterelor — vreo patru-cinci portrete ale lui Blaga, ale unor oameni de artă ca Sandu Rădulescu, Anatol Chișădji, Florin Piersic, ale unor colegi... Dar aceste teme nu se preloază la tehnica mea, pe care am perfecționat-o foarte mult, cu o aparatură foarte complexă. Ea se pretează mai mult la peisajul compozițional: nu de redare topografică a unor peisaje existente, ci a unor invențate, care ar putea fi. Multo-ul meu este: Realitatea trebuie redată cum am dori noi s-o vedea sau cum ar trebui să ne temem că ar putea deveni — niciodată așa cum este. Mie-țea să fiu un realist servil, detest realismul de valet, al realității.

— Care-ți sînt preocupările în domeniul graficilor?

— Multe, în felurile domeniului, de la grafica de carte la grafica publicitară, fascinantă nu numai strict ca grafică, ci și sub raport psihologic: să-l convingi pe om să cumpere chiar și ceea ce nu-i trebuie!... Desigur, a lucra în domeniul paralele e și o chestiune de educație, dar și de temperament. În ce mă privește, mă interesează foarte multe lucruri: să citesc, să ascult muzică simfonică, să privesc la televiziune actualitățile, să mă implic. Sînt permanent în pericol de a face prea multe, dar nu pot altfel, inactivitatea mă obosește. Lucrez la o instituție de stat (probleme ale coterării mediului), dar și acasă.

— Pe cînd din nou la Cluj, cu o expoziție?

— Sper ca în ianuarie sau februarie viitor.

N-am publicat imediat convorbirea cu Radu Maier — și bine am făcut: între timp am primit de la Titu Popescu un exemplar din cartea sa Radu Anton Maier — Disziplin, Meditation, Lyriismus, o foarte bună micromonografie, excelent ilustrată cu reproduceri din opera celui care în R. F. G. este cunoscut simplu, sub semnătura „Radu”. Prezentarea lui Titu Popescu este însoțită de un scurt text al lui Cornelius R. Zach și de extrase din aprecierile altor critici de artă, între care și Ionel Jianou (din: Ionel Jianou, Gabriele Carp, Ana Maria Covric, Lionel Scantéy: Les artistes roumains en Occident, Paris, 1986, pe care n-ar fi rău să o avem și în românește). Este și aceasta o dovadă a atât de necesarei solidarități a tuturor românilor.

Ilie CALIAN

TOAMNA MUZICALĂ CLUJEAANĂ

INVITAȚII FESTIVALULUI

MARGARETA FEODOROVA :

„Imi plac mai mult recitalurile solo”

— Margareta Feodorova, care sînt contractele dv. muzicale cu România și de cînd datează ele?

— Am fost prezentă pe multe scene de concert în România, la București, Timișoara, Iași, Oradea, la Cluj. De prima mea prezentă în România imi amintesc cu plăcere. Era, în 1957, cînd am concertat sub bagheta maestrului George Georgescu. Studentă fiind, debutul meu în țara dv. a fost unul de bun augur. Era ceva să fiu dirijată de George Georgescu, să colaborezi cu el, să înveți de la el. Cei tineri nu aveau decât de învățat.

— Ați fost eleva lui Heinrich Neuhaus.

— Într-adevăr. Pot afirma că am fost norocoasă că am studiat cu el, că l-am avut profesor. Eram elevă cînd am început să lucrez cu Neuhaus, la Școala de muzică, apoi la Conservator, aspirantura, Neuhaus nu a fost numai profesor, ci și un muzician desăvîrșit. Le avea pe toate și preocupau toate aspectele. Muzicale desigur. Nimic nu era lăsat la voia întâmplării. Relua fiecare notă, fiecare frază, pașaj, pînă ieșeau așa cum dorea el, adică perfect. Ii plăceau Beethoven, Bach, Scriabin.

— Recitalul dv. a cuprins lucrări de Mozart, Chopin, Scriabin.

— Vedeți dv. există o linie,

o axă Bach — Mozart — Chopin — Scriabin. Interpretez Bach cu mare, mare plăcere. Am în repertoriu, pe lângă lucrările pentru pian, și concertele pentru clavicin. Chopin are lucrări foarte dificile. Există un mare contrast, în muzica lui, între elementul clasic și cel popular. Scriabin e un compozitor tocmai bun pentru pianisti. E un compozitor al sunetului, al unor gradații, al virtuozității pedalei. S-ar putea să mă prezint publicului clujean, în viitor, cu o integrală Scriabin. M-ar bucura. Este un compozitor cunoscut, totuși, puțin cîntat. Scriabin și Chopin sînt, în multe privințe, apropiați, înrudiți.

— Vă prezentați publicului în dubli inostază, într-un recital cameral și într-un concert...

— Bănuiesc ce vreți să mă întrebați. Imi plac mai mult recitalurile solo. În primul rînd deoarece e seara mea. Apoi, sînt în elementul meu și imi pot transmite mai ușor gîndurile, sentimentele, filosofia mea. Zic filosofie gîndindu-mă și la celălalt aspect al activității mele, cel de cadru didactic la Conservatorul Ceafkovskii din Moscova. A fi pianist și cadru didactic, iată două activități pe cît de interesante, pe atît de plăcute.

— Vedeți dv. există o linie, Demostene ȘOFRON

LECTURI

„ETERNA EPIGRAMĂ — 2”

După cum clujenii știu, pe lângă Biblioteca județeană funcționează cenzurul epigramiștilor clujeși „Safirion”, cenzuru afirmat în țară altă prin membrii săi ca creatori individuali, cit și prin culegerile pe care le-a editat — mai modeste ca volum și grafică, dar mai consistente, precum „Eterna epigramă — 1” și, de curînd, cel de al doilea volum, în care grupează creații a 31 de membri, față de 13 din primul (cifra păcătoasă le-a adus norocul), patru dintre ei fiind de acum trecuți în lumea dreptilor. Lucrînd într-un fel de clandestinitate permisă, ca toți epigramiștii și caricaturiști din timpul dictaturii, clujenii s-au grăbit, după revoluție, să iasă în lume în adevărata lor lumină. Nu este o selecție de epigrame scrise special pentru acest volum, ci dintre acelea care — unele chiar nevinovate, cum sînt foarte numeroase dedicate soarecelor — aveau puține șanse de a vedea lumina tiparului. Desigur, nu lipsesc nici cele a căror adresă politică le-ar fi făcut imposibilă publicarea, precum: „Poate verde de măr, / Fă-mă, Doamne, măcelar, / pune-mi un cuțit în mînă / ca să tai frunze la cîini” și „Gol mi-e sufletul de-a-șară” / ca un raft de-Alimentară” de Iulian Dămăuceș; „la rînd la ouă, atît stătui, / cî mi-a cerut și bon de pu” de Mihai Teognoste; „La toate răspunde ca DA / și-n scaun el se menține / dar cred că asta-și și pierdu / cîci n-a putut să zică NU” de Aurel Buzgău; „Ieri director, astăzi, ex / nu tu Kent și nu tu dame / șef de coadă la complex / și-n sacos...” epigramă de Teodor Capotă; „Vila ta domână zarca, / perla-i strălucind în soare. / Din balcon se vede marea

— ... MAREBA CLASA MUNCITOBARE” și „Azi aș fi mai fericit / de-aș mai primde vremea-aceea / cînd eram nemulțumit / și trăiam în lumea-a treia!” de Gavril Glodanu; „Cu cuvînte de festin / își încearcă rîndurile / ca sub ele, fi listin / să-și ascundă gîndurile” de Vasile Langa; — Ce se dă la rînd, repote? / Unebiule, se dă de toate... / — Dar la ușle din dos? / — Numai... carne fără os!” de Alexandru Misiungă; „Luplăm cu diferența seculară / dintre urban și rustic să dispară / și-am reușit, în numai cîțiva ani, / să nu avem în nici un sat țărani!” de Ioan Pop; — Microfoanele promise / sus pe scenă, unde-s oare? / — Sînt destule în culise, / în cabină, prin sertare” de Oana Rădușan; — Dacă bine s-ar discerne, / noutățile moderne / mai întîi s-ar fi predat / celor ce ne-au recitat” de Al. Stănescu; Prin expoziții cu vizuare / se vede arta... ce preț are!” de Ion Bîndea. Desigur, există încă multe alte epigrame foarte spirituale în acest volum, iar dacă am citat cîteva, cu adresă la stăretea noastră, este pentru a sublinia o direcție mai „arșătoare” la mulți epigramiști. Pentru a nu-i nedreptăți pe ceilalți, imi fac o datorie de onoare din a le cita măcar numele: Eugen Albu, Ion Arcas, Pavel Bellu, Marin Boțoc, Aristotel Căruceanu, Ioan Feneșan, Traian Mareș, Ana Marinou, Mircea Matecheș, Titu Olteanu, Eugen Pop, Marian Popescu, Horea Prodian, Emil Roman, Constantin Roșca, Emil Sînghiorzan, Olimpia Todoran Gabor, Sabîn Tomuleț, Zeno Turdeanu, Valentin Vișinescu, Teofil Voinescu Amadesc. Tufuror — succes la noi volum! Ilie CALIAN

PENTRU CE ?

Este limpede pentru oricine, că multe din cele ce se întîmplă în jurul nostru sînt inexplicabile. Mai mult decît atît, sînt ciudate. Lucruri bine stabilite, sînt pur și simplu răsturnate. Nu mai există ordine în multe. N-ar fi exclus să auzim într-o zi că o școală a fost desființată, iar în locul acesteia a apărut un club select, o întreprindere particulară pentru calificarea și specializarea bijuteriilor, a damelor de consum sau a altor profesioniști aflate pe aceeași creangă în ierarhia socială. Anumite semne arată că ne putem aștepta și la așa ceva. Iată un exemplu. Între Școala generală nr. 18, Liceul de matematică și fizică nr. 1 și o grădiniță cu creșă cu orar prelungeț, din cartierul Gheorgheni, există un teren îngrădit, betonat. Dacă în acest spațiu nu au fost

încă amenajate terenuri de fotbal, baschet, volei, tenis, nu este vina copiilor. Oricum, un număr mare de elevi, tineri din cartier pot și face aici sport. Și, fără îndoielă, în următoarea perioadă terenul va fi amenajat corespunzător.

Ce se întîmplă, însă, acum? Spre stupefacția elevilor, a locuitorilor din cartier, în acest spațiu a început amenajarea unui poligon auto destinat, după ceea am auzit, unei școli de șoferi amatori privată. Fără îndoielă, cei care au „ochi” locul au avut o idee excelentă. Pentru ei, firește. Terenul fiind betonat, lucrările de amenajare se reduc substanțial.

Dar ce facem cu sutele de elevi, care, în programa școlară au și ore de educație fizică? Cum este posibil să se acorde asemne-

nea aprobării pentru demolarea unor terenuri sportive școlare, cînd se știe că lipsă acută avem de săli de gimnastică, și de baze sportive?

Mai există și un alt aspect pe care nu-l putem trece cu vederea. Viitorul poligon ar urma să funcționeze (Doamne fereste) să se ajungă aici) sub ferestrele a trei blocuri de locuințe, să poată avea dintr-una zone mai frumoase zone ale Clujului, să reprezinte un pericol permanent pentru un număr mare de copii.

Ion RUS
P.S. Între școlile respective s-a autorizat amenajarea și funcționarea unei țuicării particulare într-un chișoc de vară. Se pare că defacerea merge bine. Să se fi gîndit cineva la elevii cînd s-a autorizat amplasarea acesteia între două școli? Fericiți trebuie să fie, încă o dată elevii acestora.

Iată iarăși o chestiune ciudată.

RESTITUiri

Revoluția ne-a adus, pe lângă o explozie a literaturii filosofice și social-politice serise de dimensiuni din țară și de peste hotare, un fenomen mult mai ancorat în istoria României. Este vorba de cărți serise de personalități înțelepte cum ar fi Armand Calinescu sau I.C. Duca, dar și despre reconstrucții ale destinului

românească dinainte și de după 1947, serise de istorici actuali. Acest fenomen de restituire, scăpat de orice prejudecări, este un semn că istoria și cultura românească se întorc cu adevărat la Sinele lor adevărat, adică la Adevăr. Putem fi bucuși că istoricii și filozofii români se întorc, în sfîrșit, în patria cărților. (D.S.)

Si totusi, avem nevoie de export

Am fost la Combinatul de pie-larie si incalzaminte „Clujana” unitate dintre cele mai repre-sentative ale industriei de profil pentru a afla cum merg trebu-riile. Intors acasa, am pornit ra-dioul sa vad ce se mai intampla in tara si in lume. Vorbea un secretar de stat raspunzator de sectorul producerii de incalzam-into. Ce a spus, multi stiam; in esenta, ca intreprinderile comer-ciale din tara au primit mai multa incalzaminte de cft au con-tratat cu industria. Informatiile domniei sale le putem crede daca avem in vedere chiar si numai datele pe care le-am obtinut la „Clujana”: pentru acest an com-erțul a contractat cu respecti-va unitate 2.250.000 perechi de incalzaminte si s-au livrat in 9 luni 2,5 milioane, plus 72.000 prin magazinele proprii din Cluj-Na-poca.

Sint multe intrebări de pus cand constalam ce se gaseste in magazinele comerțului; sau, mai exact spus, ce se prezinta, la vedere, spre vânzare. Treburile comerțului se pare ca sint mult peste masura puterii noastre de a intelege, precum si a drumului marfurilor de la producător la cumpărătorul cinstit.

Dar sa revenim la „Clujana” si la discutia cu domnul direc-tor ing. Ioan Fleșeriu. Chiar daca unitatea a livrat in 9 luni mai mult decit au prevăzut contrac-tele inchiate pe intregul an cu comerțul, marfa va mai fi. Nu cit ar trebui pentru ca de ani de zile nu am putut cumpara, pentru propriile nevoi, ce si cit am dorit. Peste noapte nu se pot face nimic; si apoi nici nu ne-ar sta bine ca toti din Cluj sa pur-tăm incalzaminte din aceeași intreprindere. Am parea in uni-forme.

Sperante sint pentru 1991, in primul rind sub aspectul creștu-lui si functionalității, al esteti-cului in general. Se va merge mult pe incalzaminte cu fețe din piele.

Șa nu uităm, însă, că acest combinat este profilat in cea mai mare parte pe producție de ex-port. De export are nevoie ori-care țară și e bine să-l păstrăm și să-l amplificăm. Mai ales in cazul combinatului „Clujana”, care are piețe tradiționale.

Nu avem in țară suficiente materii prime si materiale pen-tru producerea incalzamintei: piei, coloranți — și nu mai vor-bim de cauciuc natural. Pentru a le procura trebuie valută, pen-tru a avea valută trebuie ex-port. Dar, mai trebuie și echipa-

mente tehnologice pe care noi, la această oră, nu le putem pro-duce.

Sint perspective bune pentru export la „Clujana”, ceea ce re-prezintă un fapt pozitiv, mai ales acum cind unui au rețineri față de relațiile comerciale cu România. Cind vorbeam cu dom-nul director convorbirea ne-a fost intreruptă de telefonul prin care se clarificau treburi cu cei veniți din străinatate pentru tratative, despre programul celor care urmau să vină in fiecare din zilele următoare; nu doar dintr-o țară, in fiecare zi.

E un senar bun. E un semn bun că tratativele, cum am mai spus, nu doar cu parteneri tra-diționali ci și cu foarte mulți „necunoscuți”, nu vizează doar ce, cft și cind se va livra, ci și prețurile care se negociază in funcție de cursul pieții mondiale. Producătorul, deci combinatul negociază acum prețul (și nu un intermediar) in așa fel incit ex-portul să fie real și nu fictiv eficient.

Sint multe aspecte de ordin organizatoric care preocupă con-siliul de administrație, sindica-tul, pe toți salariații. Urmează a se constitui in societate comer-cială pe acțiuni in care scop un important grup de specialiști pregătește documentele necesare înregistrării. Sint in curs trata-tive cu alte firme de profil din județele apropiate pentru consti-tuirea unei asociații cu scopuri benefice pentru toți partenerii; nu intrăm in detalii deoarece nu toate „secretele” trebuie dezvă-luite acum cind ne îndreptăm spre economia de piață.

Directorul combinatului este optimist. Consiliul de administra-ție a conlucrat și conlucrează foarte bine cu sindicatul, impre-unia soluționând multe din pro-blemele grele care au apărut in ultimele luni.

Baza materială așa este, la fel dotarea tehnică din punct de ve-dere fizic și moral. Se simte o acută lipsă de forță de muncă; au plecat prin pensionare in jur a 900 de oameni, in cea mai mare parte oamenii de înaltă cali-ficare, iar „intrările” sint ne-semnificative. Problema forței de muncă nu se va putea rezolva nici astăzi, nici mâine. Trebuie timp. Mai multă disciplină, mai multă ordine, iată, un deziderat pentru ca prestigiul combinatu-lui „Clujana” să se mențină, pentru ca fiecare salariat să cș-tige cit mai bine iar cștigul să aibă in spate o producție de elită.

ION GOIA

Replică. Domnul dr. Al. Ma-covescu, in mod delicat, imi face reproșuri pentru interviu cu d-nul Ioan Puiu, de la P.N.T.-c.d. (in legătură cu opiniile a-cestuia), punându-i și un dia-gnostic medical. Datorită fap-tului că mi-am mai auzit vorbe din această cauză doresc să-i liniștesc pe cititori in privința convingerilor politice. Nu sint partizanul nimănui (nici măcar al vreunei persoane) și nu in-tenționez să intru sub protec-ția cuiwa. A aduce in față opi-nici publice persoanele care se lansează in prima linie politi-că, a le lăsa să vorbească, să-și spună părerile, indiferent dacă sint corecte sau cronate, nu cred că trebuie să ne îngri-jureze. Este singurul prilej de a cunoaște direct caracterul fi-căruia.

Vinovăție. Și ziaristii români și cei străini au căzut de acord asupra unui lucru: in decem-brie, Revoluția a avut ceva iz de mină străină care a pus un-mărul (probabil) la „genocidul” din România. Un singur exem-ple: la Cluj, in scara zilei de 22 Decembrie, la armată și la securitate (pe fostul B.N. Antal) s-au primit telefoane, la distan-ță de cteva minute, că vor fi u-tacate: armata de securitate și securitatea de armată. Noroc că șefii se știau și nu s-au grăbit să treacă la acțiune, altfel pă-țeam ca sibienii.

M. SANGEORZAN

Calculatoare ieftine de la particulari

Abraham Laszlo este fizician, are 35 de ani, lu-crează (incă) într-un institut de cercetare. A fost — după propria-i declarație — unul dintre naivii care a crezut că dacă muncește mult și eficient va fi remunerat in consecință. Insatisfacția profesio-nală l-a determinat să ceară plecarea definitivă din țară, decizie pe care și-a schimbat-o in 22 Decem-brie 1989.

Acum este in pragul unei performanțe: punerea pe picioare a unei firme particulare, „Tubak”, de import-export, o rare avis in puzderia de întreprinderi particulare.

— Ce v-a îndemnat să recurgeți la inițiativa par-ticulară?

— La o lună de zile după revoluție m-am lămu-rit că singura mea șansă este să lucrez pe cont prop-riu. Colegii mei de institut erau mulțumii, le convenea situația. Motivul principal a fost de natu-ră financiară, dar a mai fost și faptul că nu se cul-tura o schimbare de esență a lucrurilor.

— Ce demersuri birocratice ați făcut?

— Cu pașaportul a fost mai greu, am așteptat la rind cu toți „comercianții” vreo șase luni. In luna mai mi-am scos autorizația de cercetător independ-ent, nesperat de repede și de frumos, prin Admi-nistrația financiară. Aveam două sute de dolari fă-cuți cadou de colegi de clasă din S. U. A., care mă invitaseră in State și pe care nu i-am cheltuit, ne-puțin pleca. Am luat dolarii și citeva adrese și-am plecat la Budapesta. Adresele le-am luat din reviste-le de specialitate. Am început că colind la diver-se firme. In prima zi am „încecat” la trei firme făr-ă să am trecere. A doua zi, însă, am avut succes. După patru zile aveam semnat primul contract.

— Ce ați oferit spre vânzare?

— Am oferit propria-mi forță de muncă, mai precis le-am propus să fac marketing in România. M-am reintors in țară cu patru împuterniciri pen-tru marketing, publicitate și reclama. M-am dotat cu informații și cataloage și m-am pus pe treabă, mi-am format prețurile și am evaluat cererea pe pi-ața internă, care este enormă.

— Ce ați oferit spre vânzare?

— Am oferit propria-mi forță de muncă, mai precis le-am propus să fac marketing in România. M-am reintors in țară cu patru împuterniciri pen-tru marketing, publicitate și reclama. M-am dotat cu informații și cataloage și m-am pus pe treabă, mi-am format prețurile și am evaluat cererea pe pi-ața internă, care este enormă.

Libera inițiativă, încotro?

TURDENII POT FI MULȚUMIȚI ?

In municipiul Turda, există peste 400 cereri pen-tru organizarea unor activități pe baza liberei ini-țiative. La cea 580 de întreprinzători le-au și fost eliberate deja autorizațiile de funcționare.

Un neavizat ar putea spune: turdenii pot fi mul-țumii. Prin activitățile deschise sau in curs de deschidere, își vor putea rezolva multe din pro-blemele gospodărești care, de-a lungul anilor, le-au dat aița bătăle de cap.

Așa să fie bare? Din păcate, nu! Pentru edificare, incă o cifră: cea 70—75 la sută din activitățile or-ganizate in acest fel, sint profilate pe... alimenta-ție publică sau altfel spus, pe înființarea unor circumi și circumscripții (chiar dacă firmele le dau acestora o denumire sofisticată. Nu reclama este sultul comerțului?), pe gogoserii, pizzerii etc. etc. De ce? Pentru simplu motiv că autorizațiile ce și spațiile (unde a fost cazul) au fost obținute mai ușor. Si tot mai ușor, așa cum se crede și cum este in realitate întreprinzătorii pot, prin prețurile excesive, să scoată banul din buzunarul oamenilor. Dacă unitățile de acest profil ale statului sint, in marea lor majoritate, eliptice de... bănturi, la particulari se găsește. Cine mai controlează calita-tea acestora? Si astfel, peste noapte, chemați sau nechemăți de meserie sau nu, au devenit proprie-tari de, spunându-le pe nume, birturi.

Din momentul in care... ușile din spate ale unor unități de stat au început să fie trinte in... nal-ul unor („întreprinzători”, se credea că mulți din-tre-aceștea vor dispărea de pe arenă. N-a fost așa. Până se mai găseau la alimentare gemuri, marme-ladă, compoturi, bomboane, s-a găsit și... țuică. De-acum cazanele vor funcționa și in zilele libere: au apărut cartofii, sfecla de zahăr, porumbul și alte bucate care se pretează la... fabricarea țarıilor. Că românul nu numai poet este! Si asta nu-i poate mulțumi pe turdeni și mai ales pe... soțiile acest-ora!

Pentru a respecta adevărul însă, trebuie să spunem că s-au găsit și întreprinzători care, nu

— Am înțeles că intenționați să aduceți in țară calculatoare. La ce prețuri se vor vinde?

— Cel mai mic preț este de 99 de mii de lei.

— E mult sau puțin?

— Comparați dumneavoastră: cel mai ieftin cal-culator românesc, pe care îl obții cu relații, costă 250 de mil. Dacă mai punem la secotală și fiabilita-tea crescută a calculatoarelor produse de firme străine cu tradiție, cred că avantajele sint evidente.

— Pe ce comparați calculatoarele?

— Străinii doreau să intre in relații cu noi, pe valută. Le-am spus că in România nu vor găsi așa ceva. Am convenit, de comun acord, să lucrăm pe „barter”, ceea ce înseamnă că eu cumpăr din Româ-nia bunuri pe care le dau in schimbul calcula-toarelor. Este vorba de cerșii, poșete din piele, obi-ecte mici din lemn, pe care le cumpăr de la pro-ducători particulari. In plus, in sistemul „barter” se acceptă scadențe și se admit și compensații mone-tare, ceea ce îl detașează de cliring, dealtfel.

— Cine v-a ajutat la lucru?

— M-am înțeles cu cțiva colegi care mă ajută in sfara celor de serviciu, pină mă pun pe picioare. Vreo cinci-șase. Si familia.

— V-ați scos și autorizație de import-export?

— Da, și a mers destul de repede.

— Ce fac beneficiarii dumneavoastră cu ceea ce exportați?

— De pe urma ei cștigă enorm deoarece revind, la prețuri foarte mari, bunurile pe care le duc eu. Deocamdată trebuie să accept această situație. Cred, însă, că am o „scuză”, deoarece aduc in țară tehnica de celebi avansată, extrem de necesară eco-nomiei românești, așa incit partea română este în-cștig. Cererea de calculatoare in economia româ-nească este extraordinar de mare.

— Unde v-ațiolicințit?

— La aprobările de la M. C. I. pentru „barter”. Știu, însă, că primul ministru a stimulat funcționa-rii de la ministere să nu ne saboteze. Chiar in ace-ste zile așteptăm răspunsul de la București.

Maria SANGEORZAN

Apa sîmbetei

Măruntă. Cetățeanul Ioan Vaida, de la Centrul de Calcul Teritorial, ne-a semnalat o pro-blemă minoră, la o primă pri-vire, dar foarte răspîndită: res-tul ce-l primim de la magazin. Dinsu a cumpărat luni, 1 oc-tombrie, la ora 7.30, de la Au-toservirea „Minerva”, un bor-can de muștar care costă 7,50 lei, iar vînzătoarea i-a oferit, de la opt lei, un leu rest. În-grijorat de larghețea vînzăto-are i-a replicat că are nevoie de 50 de bani, nu de un leu. A primit, in schimbul a 50 de bani, două capace de sticlă, din plastic, uzate. A cerut con-dica de reclamații pe care, chi-purile, o ține șeful de unitate care, evident, nu era de găsit. A luat capacele, a mers acasă, a sunat la Direcția comercială reclamînd că nu i s-a dat con-dica, a revenit să-l caute pe șef care, din nou, nu mai era. O-mul este și vrea să fie corect. Trăiește cinstit din salariu și este nedumerit cum de și per-mit vînzătorii să dea bașchi clientilor? Am făcut public in-cidentul deoarece banii măruntți (de 5, 10, 15) au dispărut apro-pae complet de pe piață, iar a-cum se pare că sint pe cale de dispariție și diviziunile mone-tare de 25. Nu toți sintera mil-ionari.

M. SANGEORZAN

— Diferitele specii și soiuri de coacăz aflate in cultură se impart in trei grupe, in funcție de culoarea fructului: negru, roșu și alb. Arbustul se prezintă sub formă de tuță, cu coroana înaltă de 1,5—1,8 m la maturitate. Tulpinile dau maximum de producție in anii 2—4 de vegetație, apoi se in-locește cu lăstari care cresc anual din mugurii dorminzi situați la baza tufei. O plantație înțre-ținută corect asigură producții ridicate timp de 15—18 ani. Inrăulțirea se face prin butași verzi, semilennificați și lennificați.

— Ce face colectivul laboratorului de arbuști tractorieri de la S.C.P.P. Cluj pentru răspîndirea in mai mare măsură a acestui arbust in România?

— Pînă in prezent la stațiunea noastră au fost create patru soiuri de coacăz: „Recond” la coacăzul negru, „Abundent” și „Roșu timpuriu” la coacă-zul roșu și „Mărgăritar” la coacăzul alb, soiuri care sint larg răspîndite, realizîndu-se nivele de pro-ducție de 7—8 tone pe hectar la coacăzul negru și 10—18 tone la cel roșu. S.C.P.P. Cluj oferă toam-na și primăvara butași înrăulținași de coacăz pentru producătorii particulari, iar pentru unită-țile de stat și fermierii particulari care doresc să înființeze plantații mari de peste 0,5 ha, se înche-le contracte ferme pentru producere de material săditor.

Emil IUCA

„UN ARBUST MINUNE”: COACĂZUL

Mai puțin răspîndit in România, coacăzul, ale cărui fructe se remarcă printr-o valoare biologică foarte ridicată, a fost considerat, incă din scō-lul al XVI-lea, drept un „arbust minune”. Am solicitat pentru cititorii „Adevărului in libertate”, amănunte despre acest arbust unui specialist in domeniu, inginerul Nelu Orăscu, de la Stațiunea de cercetare și producție omonică Cluj.

— De unde, așadar, faima de care se bucură coacăzul?

— Doar citeva elemente cred că vor fi edifica-toare: conținutul in vitamina C este de 10—15 ori mai mare decit la măr, de 30—40 ori mai mare decit la prune, struguri, pere etc.; conținutul in vitaminele B 1, B 2, B 6, PP, E este, de aseme-neă, mai mare decit al majorității fructelor. Con-ține și mari cantități de zaharuri ușor asimilabile (glucoză și fructoză), acizi organici (citric, malic, tartric), pectine, taninuri, oleiuri volatile, sub-stanțe minerale (săruri de potasiu, calciu, fosfor, magneziu etc.). Să mai adăugăm că fructele co-căzului au largi întrebunțări in medicină și far-macie.

— Care sint principalele caracteristici ale arbu-stului? Este o cultură pretențioasă, greu de înști-țat?

ANUNȚ

**ANTREPRIZA DE CONSTRUCȚII
HIDROENERGETICE „CRIȘ-SOMEȘ” TARNIȚA**

vinde

prin licitație publică:

- mijloace fixe (tractoare pe pneuri U 500, U 650, U 350, U 445, un încărcător T.I.H. și mijloace de transport auto)

Licitația va avea loc în ziua de 15 octombrie 1990, cu începere de la ora 9,00, la Tarnița. (1497)

ANUNȚ

FIRMA „FORUM” CLUJ-NAPOCA

Str. N. Bălcescu nr. 5, telefon 3-25-55 organizează

cursuri de:

- **MARKETING-MANAGEMENT**, în limbile engleză și franceză:

Testul de selecție: vineri 12 octombrie a.c., la sediu.

De asemenea asigură:

- **SERVICIUL** de obținere a vizelor de la ambasade, respectiv de turism intern și extern. (35985)

I.L.F. CLUJ

Calea Baciului nr. 1-3

oferă

prin vânzare, întreprinderilor de stat, cooperatiste și persoanelor particulare, următoarele spații comerciale:

9 GHERETE

situate la următoarele adrese:

- una în Piața Albina
- una pe str. Maxim Gorki
- una pe str. Școlii
- una în Piața Flora
- două în Piața 1 Mai
- două în Piața Hermes
- una la capătul liniei de autobuz 31 - comuna Baciu

De asemenea oferă:

- Un magazin - complex „Olimpia” - cartierul Mânăștur

Relații suplimentare la sediul întreprinderii, Calea Baciului nr. 1-3, telefon 8-42-76. (1505)

GRUP ȘANTIERE DRUMURI PODURI CLUJ

Calea Dorobanților nr. 131-135
incadrează

urgent, prin concurs:

- **maiștri constructori** pentru activitatea de construcții drumuri, poduri și aeroporturi în județele Alba, Mureș, Sibiu, Sălaj și Cluj

Informații suplimentare la telefonul 1-84-52. (1461)

**GRUPUL ȘCOLAR INDUSTRIAL ENERGETIC
CLUJ-NAPOCA**

Str. N. Pascaly nr. 2-4, telefon 4-11-26
angajează

de urgență prin transfer (și concurs)

- **PEDAGOGI ȘCOLARĂ** (bărbați cu stagiul militar satisfăcut) (1450)

LICEUL DE COREGRAFIE CLUJ-NAPOCA

angajează

de urgență, în condițiile Legii 12/1971 și Legii 57/1974, următorul personal:

- pedagog bărbat (un post)
- pedagog femeie (jumătate post)
- paznic bărbat (3 posturi)
- fochist femeie (2 posturi)
- îngrijitoare femeie (2 posturi)

Informații: în str. Moșilor nr. 5, telefon 1-68-35. (1447)

**COOPERATIVA „SOLIDARITATEA”
CLUJ-NAPOCA**

Str. Fr. David nr. 21
incadrează

prin transfer sau repartizarea Oficiului forței de muncă:

- **croitori haine piele**
- **cojocari.** (1454)

A.S. RECORD

angajează

cu indemnizație

- **CONTABIL** (de preferință pensionar)
- Alte informații la telefonul 1-85-14. (1460)

COOPERATIVA „MOBILĂ ȘI TAPIȚERIE”

Str. Cimpina nr. 62/A
incadrează

prin transfer sau Oficiul forței de muncă:

- **toplari (bărbați)** - categoria 2-6
- **tapițeri (bărbați)** - categoria 2-6. (1479)

I.C.R.M. CLUJ

Bulevardul Eroilor nr. 21
angajează

la **DEPOZITUL DIN SOMEȘENI**, absolvenți ai treptei întâi și a doua a liceului economic, absolvenți ai școlii profesionale comerciale, în funcția de:

- **sortatori de mărfuri metalo-chimice**
- **primitori-distribuitori de mărfuri**

De asemenea angajează absolvenți ai școlii generale de 10 clase în funcția de:

- **muncitori necalificați (bărbați)**

Incadrarea se face în conformitate cu prevederile Legii 12/1971. (1440)

ANUNȚ

I.S.C.I.P. BONȚIDA

cumpără

de la producătorii particulari:

- **ORZ**
- **ORZOICA**
- **PORUMB** (la prețul de 5 lei/kg, în cantități nelimitate)

Preluarea se va face de la producător cu mijloacele proprii ale întreprinderii.

Adresa noastră este: comuna Bonțida nr. 834, județul Cluj, telefon 951/3-47-27 și 952/1-29-88, la care puteți apela în orice zi între orele 7-16. (1499)

COOPERATIVA „PRESTAREA” BECLEAN

Str. M. Kogălniceanu nr. 9
angajează

de urgență:

- **inginer ramura lemn**
- **subinginer ramura lemn**
- **maiștri ramura lemn**
- **muncitori calificați ramura lemn**
- **muncitori necalificați**

Angajarea se face conform legislației în vigoare.

Informații suplimentare se pot obține la sediul cooperativei și la telefonul 4-09-52 Beclean, între orele 8-16. (1470)

**ÎNTEPRINDEREA DE MAȘINI UNELTE
CLUJ-NAPOCA**

Bulevardul Muncii nr. 14
angajează

urgent, prin Oficiul forței de muncă sau prin transfer:

- **O SECRETARĂ-DACTILOGRAFĂ**, cunoscătoare a cel puțin o limbă străină de circulație internațională

Cererile se primesc la biroul P.I.S., pînă la data de 15 octombrie 1990.

Incadrarea se face conform Legii 12/1971 și Legii 57/1974.

Informații suplimentare la telefonul 5-25-25, int. 181. (1468)

**ÎNTEPRINDEREA DE CONFECȚII „FLACARA”
CLUJ**

Str. Someșului nr. 14

vinde la licitație

- **utilaje specifice confecțiilor și alte utilaje (cazane abur)**

Licitația va avea loc la sediul întreprinderii în data de 16 octombrie 1990.

Informații suplimentare la telefoanele 3-62-58 sau 3-40-77, interior 129. (1431)

**ÎNTEPRINDEREA JUDEȚEANĂ DE TRANSPORT
LOCAL CLUJ**

vinde

la licitație, în data de 15 octombrie 1990, unităților economice de stat, cooperatiste și persoanelor fizice:

- **FONDURI FIXE DISPONIBILE** (autobuze, tractoare, autobasculante, butelii gaz, remorci auto etc.)

Listele nominale pot fi consultate la sediul întreprinderii, din Bulevardul 22 Decembrie nr. 128-130, Biroul tehnic. (1429)

**ÎNTEPRINDEREA CINEMATOGRAFICĂ
A JUDEȚULUI CLUJ**

Cluj-Napoca, Piața Libertății nr. 24, telefon 1-76-38

angajează

prin transfer sau Oficiul forței de muncă următorul personal:

- **administrator la cinematograful „Gherla”**
- **un instalator sanitar, categoria 3-5**
- **un conducător auto, posesor permis de conducere categoria B, D și C**
- **un electroacustician**
- **un muncitor necalificat**

Condițiile de încadrare și salarizare conform Legii 12/1971 și Legii 57/1974.

Informații suplimentare la sediul unității, biroul plan-salarizare. (1463)

**ÎNTEPRINDEREA DE PRELUCRAREA LEMNULUI
CLUJ-NAPOCA**

organizează

în data de 16 octombrie 1990, ora 10,00, concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

- **ECONOMIST ȘEF BIROU**
- **ȘEF DEPOZIT**

Informații suplimentare la telefonul 3-20-48, int. 122. (1507)

**UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR DE
CONSUM CLUJ**

Str. Eroilor nr. 9
organizează

concurs în data de 18 octombrie 1990, ora 10, pentru ocuparea posturilor vacante de:

- **REVIZOR GESTIUNI**

Relații suplimentare la serviciul organizare-personal și C.F.I. (1466)

**INSTITUTUL DE CERCETARE ȘI PROIECTARE
CLUJ-NAPOCA**

organizează

concurs, în data de 25 octombrie 1990, pentru ocuparea funcției de:

- **șef serviciu plan**

De asemenea incadrează:

- **fochist instalator sanitar**
- **mecanic auto**
- **conducător auto (posesori ai permisului de conducere pentru categoriile B, C, D, E)**

De asemenea vinde mijloace fixe propuse pentru casare conform Decretului-lege 50/1990.

Informații la sediul institutului, str. 30 Decembrie nr. 28, telefon 1-44-33, interior 160, la compartimentul personal. (1484)

COOPERATIVA „METALURGIA” CLUJ-NAPOCA

Str. Năvodari nr. 4
incadrează

prin transfer sau repartizare de la Oficiul forței de muncă următorul personal muncitor:

- **turnător-formator, categ. 4**
- **topitor metale, categ. 4**

Pentru acest personal se asigură drepturi conform Deciziei nr. 108/1990, privind sporul de toxicitate și grupa I de muncă, concediu suplimentar conform actelor normative în vigoare.

De asemenea mai angajăm:

- **strungari metale, categ. 4**
- **frezor rabotor, categ. 3-4**
- **tapițer, categ. 3-4**

Relații suplimentare la biroul personal-invățămint, telefon 1-53-33, interior 24. (1478)

REGIONALA DE CAI FERATE CLUJ

anunță

că datorită unor lucrări la linia CF, începând cu data de 11 octombrie 1990,

● TRENUL RAPID 36 PE DISTANȚA ORADEA - CLUJ-NAPOCA SE ANULEAZA

Pe această distanță va circula suplimentar în această perioadă:

● TRENUL RAPID 36, partea a II-a, cu plecare din Oradea la ora 7,39 și sosirea în Cluj-Napoca la ora 10,06. (1467)

INSTITUTUL DE ARTE PLASTICE CLUJ-NAPOCA

Piața Libertății nr 31

anunță

vacante patru posturi de:

● FIGURANȚI

Inscrierile la concurs se fac la sediul institutului. Relații suplimentare se dau la telefonul 1-17-89. (1474)

ȘCOALA PENTRU SURZI NR. 1 CLUJ-NAPOCA

angajează

● INFIRMIERE (cu școală de Cruce Roșie voluntară)

Incadrarea se face conform Hotărârii Guvernului nr 586/1990.

Relații suplimentare la telefonul 1-23-35, zilnic între orele 8-15. (34739)

ȘCOALA PROFESIONALĂ NR. 18 CLUJ-NAPOCA

Str. Fabricii de zahăr nr. 51
angajează

de urgență:

● un maestru instructor, specialitatea instalații sanitare

● un maestru instructor, specialitatea electromecanic

Relații suplimentare la secretariatul școlii, telefon 4-78-27, între orele 7-15. (1438)

LICEUL INDUSTRIAL „UNIREA” CLUJ-NAPOCA

inscrie

pentru anul I școală profesională, meseria TURNATOR, absolvenți a zece clase

Contractele se vor încheia cu întreprinderea „UNIREA” Cluj-Napoca.

Inscrierile până la data de 15 octombrie 1990.

Relații suplimentare la telefonul 3-42-94. (1444)

LICEUL INDUSTRIAL „UNIREA” CLUJ-NAPOCA

incadrează

prin concurs:

● PEDAGOGI (femei și bărbați)

Concursul va avea loc la o săptămână după apariția anunțului în ziar. (1443)

ASOCIAȚIA JUDEȚEANĂ A VINATORILOR ȘI PESCARILOR SPORTIVI CLUJ

Str. Cuza Vodă, bloc A, telefon 1-65-56
organizează

concurs în data de 15 octombrie 1990, ora 9,00, pentru ocuparea posturilor de

● PADURAR VINATOARE ȘI PESCUIT

Condițiile de participare la concurs sînt cele prevăzute de Legea 12/1971 iar condițiile de salarizare sînt cele prevăzute de Legea 57/1974.

Cererile vor fi depuse la sediul unității.

Relații suplimentare la telefonul 1-65-56. (1436)

INTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE A COOPERĂȚII DE CONSUM CLUJ

Cluj-Napoca, str. Cojocnei nr. 93
organizează

concurs, în data de 16 octombrie 1990, ora 8,00, pentru ocuparea următoarelor posturi:

- șef serviciu aprovizionare (economist - bărbat)
- șef atelier prelucrarea lemnului (bărbat)
- merceolog principal (bărbat)
- șef secție industrie ușoară (confecții-tricotaje)
- contabil principal

Cererile de participare vor fi depuse la biroul personal al unității până la data de 12 octombrie 1990.

Condițiile de încadrare conform Legii 12/1971.

Relații suplimentare la telefon 5-43-77 sau 5-44-86. (1439)

SPITALUL CLINIC DE COPII CLUJ-NAPOCA

Str. Motilor nr. 68
anunță

concurs pentru ocuparea următoarelor posturi:

- merceolog
- lucrător comercial I (bărbat)

Data concursului: 18 octombrie 1990.

De asemenea angajează, prin transfer sau Oficiul forței de muncă:

- fochiști pentru încălzire centrală, categ. 2-4
- instalatori de încălzire centrală și gaze, autorizat, categ. 2-4

Condițiile de studii și salarizare sînt cele prevăzute de Legea 12/1971 și Legea 57/1974.

Informații suplimentare la Biroul P.O.P.J., telefon 1-79-37. (1477)

INTREPRINDEREA DE TRICOTAJE „SOMEȘUL” CLUJ-NAPOCA

Bulevardul 22 Decembrie nr. 77
angajează

prin transfer sau Oficiul forței de muncă următoarele categorii de personal:

● economiști, merceologi, tehnicieni pentru activitatea de aprovizionare

- muncitori calificați în meseriile:

- fochiști
- motopompiști
- vinzători produse textile
- tricoteri

Informații: zilnic la serviciul personal-învățămînt-salarizare, între orele 13-15. (1480)

INTREPRINDEREA DE PENSULE CLUJ-NAPOCA

vinde

prin licitație publică:

● MIJLOACE FIXE (mașini și utilaje pentru prelucrarea metalului, lemnului și masei plastice, utilaje specifice confecționării pensulelor) cu durata de funcționare expirată și neexpirată

Listele complete ale acestor fonduri fixe sînt afișate la sediul unității din Cluj-Napoca, str. H. Barbusse nr. 59-61, unde vor fi depuse și cererile. Licitația va avea loc în ziua de 16 octombrie 1990, cu începere de la ora 10. (1475)

INTREPRINDEREA DE MĂTASE „ROMANIA MUNCITOARE” CLUJ-NAPOCA

Str. Salcimului nr. 37
angajează

conform Legii 12/1971, următorul personal:

- țesătoare
- lăcătuși pentru țesătorie (ambele cazuri beneficiază de următoarele drepturi suplimentare: - 28 zile concediu de odihnă; - 25 la sută spor de noapte; - 10 la sută spor de salar)
- muncitori necalificați (femei și bărbați, pentru țesătorie, vîrsta pînă la 30 ani, absolvenți a 10 clase)
- șef depozit produse finite

Relații suplimentare la telefonul 6-25-38, int. 135. (1481)

INTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE INDUSTRIALĂ PENTRU CONSTRUCȚII CAI FERATE CLUJ

Str. Migdalului nr. 20
angajează

prin concurs:

- juriconsult
- revizor contabil

Incadrarea în conformitate cu Legea 12/1971 și Legea 57/1974.

Condiții: studii superioare.

Concursul va avea loc în data de 25 octombrie 1990. (1485)

INTREPRINDEREA DE PRODUCȚIE INDUSTRIALĂ PENTRU CONSTRUCȚII CAI FERATE CLUJ

Str. Migdalului nr. 20
angajează

prin transfer sau repartitie de la D.P.M.O.S.:

- controlori poartă (paznici)

Condiții de încadrare conform Legii 12/1971 și Legii 57/1974. (1485/A)

INTREPRINDEREA „9 MAI” TURDA

Str. Armato Roșie nr. 35
angajează

- 10 muncitori calificați sau necalificați (bărbați) pentru secțiile productive

Se asigură următoarele avantaje:

- Salar majorat cu 20 la sută
- Spor de toxicitate 200 lei
- O masă gratuită
- 34 zile concediu de odihnă
- Regim de 6 ore

Cei interesați să se adreseze la biroul P.I.S., telefon 1-62-50, Interior 125.

De asemenea, organizează concurs pentru ocuparea postului de:

- contabil șef

Condiții de studii și vechime conform Legii 12/1971 iar retribuția conform Legii 57/1974. (1500)

GRUPUL DE ȘANTIERE CONSTRUCȚII INDUSTRIALE CLUJ-NAPOCA

Str. Aurel Vlaicu nr. 180, telefon 4-71-88
angajează

urgent, prin transfer sau repartitie de la Oficiul forței de muncă, următorul personal:

- dulgheri
- zidari
- izolatori
- fochiști de medie și înaltă presiune
- instalatori

Condițiile de încadrare conform prevederilor Legii 12/1971 și Legii 57/1974. (1496)

INTREPRINDEREA I.P.C. „FARMEC” CLUJ-NAPOCA

Str. H. Barbusse nr. 16
anunță

că în data de 15 octombrie 1990, ora 9,00, se va organiza vânzarea prin licitație a:

● mijloacelor fixe amortizate, cu durata de serviciu expirată, aprobate la casare conform Legii 50/1990.

Informații suplimentare și listele cu mijloacele fixe la sediul întreprinderii, compartimentul mecano-energetic, telefon 3-20-66, Interior 105. (1503)

CRUCEA ROȘIE
FILIALA CLUJ

Invită

cadrele medicale și didactice pensionate, în ziua de Joi 13 octombrie a.c., ora 10, la SEDIUL din str. 30 Decembrie nr. 6, pentru

● O DISCUȚIE PE LINIA ACTIVITĂȚII DE CRUCE ROȘIE. (K. N.)

PUBLICITATE

MAERIMONIALE

- Intelectuală, 70 ani, caut partener de singurătate. Casa postală 415, Of. 1. (35011/A)

VINZARI

CUMPARARI

- Vinz 13 culori vopsea pictura ulei pe sticla, fixativ ulei de in. Telefon 8-37-22, dupa orele 18. (36449)

- Vind televizor color nou, marca japoneza. Telefon 6-00-16. (36763)

● Cumpar, pe valuti sau lei, casa, apartament, spatiu comercial. Vind CEC Dacia, inscriere 1986. Telefon 3-20-18, dupa ora 18. (34876)

PIEDERI

- Pascu Dumitru, pierdut carnet de membru cooperativ, cooperativa „Alianta”. Il declar nul. (39955)

DECESE

COMEMORARI

- Cu neamarginita durere sunam la trecerea in eternitate a iubitului nostru dr. avocat AUREL STANESCU, in varsta de 79 ani. Inmormintarea va avea loc in data de 11 octombrie 1990, ora 13, in satul natal Someșul Rece. Familia Stănescu si familia Valentină Meșșau. (36350)

● Sistem alături de colegul nostru Maria Lehenă în marea pierdere prietărie de moartea tatălui său. Colegii de la L.E.L.A. — atelier. Doza. (36499)

- „Oginda de aur” a timpului la care IOANA EM. PETRESCU, ne-a făcut să vedem, începând cu Eminescu, mari valori ale culturii românești, o va cuprinde de-acum și pe EA. Universitatea Liberă îi aduce un îndurerat omagiu și transmite condoleanțe domnului profesor Liviu Petrescu și familiei. (151)

● Am, 19 octombrie, să împlinesc 4 ani de când scumpă noastră soție, mamă și bunică, MARIA TIBRE, a trecut în cele veșnice. Dumnezeu să o odihnească în pace și să-i așeze sufletul în rândul celor drepti. Slujba de pomenire va avea loc duminică, 14 octombrie 1990, în satul Ugruția — Sălaș, în veci neamărita: soful Ioan, fiul Ioan și Vasile cu familiile. (38159)

- Adinec îndurerăm și exprimăm compasiunea față de cercetător științific principal Dorel Liviu Boboș cu ocazia decesului tatălui său. Sincerele noastre condoleanțe. Colegii de la catedra de chimie-fizică și de la colectivul I.E.C.B. din Cluj-Napoca. (36699)